

» ἐπὶ τὰς δούλιξ μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἔκειναις ἐχεῖσθαι
» ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου.

Ἀναβιβάζεται κοινῶς ἡ διπάνη τῆς τεραστίας ταύτης οἰκοδομῆς ἐπέκεινα τῶν τριακοσίων πεντάκοντα ἑκατομμυρίων φράγκων. Εἶναι βέβαιον ὅτι κατὰ τὸ 1694, ἀκριβῶς ὑπολογισμοῦ γενομένου, εὑρέθησαν διπάνηθέντα ἔως τότε τεσσαράκοντα ἐπτά ἑκατομμύρια σκούδων ὁμοιότελῶν. Ἐν λίθωμεν ὑπόψιν τὰ διπάνηθέντα ἔκτοτε εἰς διάφορα ἔργα, καὶ ίδιως εἰς τὰς μετὰ ταῦτα γενομένας ψηφιδωτάς εἰκόνας, θέλομεν βεβαίως πεισθῆ ὅτι ἡ εἰκασία αὐτὴ δὲν εἴναι ἀνωτέρα τῆς ἀληθείας. Εἰς μάνον τὸ ἐπὶ Πίου τοῦ ΣΓ' οἰκοδομηθέν σκευοφυλακεῖον ἐδιπάνηθε ἐν ἑκατομμύριον σκούδων. Εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τὴν οἰκοδομὴν ταύτην, ὡς εἰς μέσαν τῶν κυριωτέρων αἰτιῶν, ἀποδίδοται ἡ ἐπὶ Λουθήρου θρησκευτικὴ μεταρρύθμισις· διότι, ἀναγκαιούντων ἐπὶ τοῦ Ι' Δεοντος πολλῶν διὰ τὴν οἰκοδομὴν χρημάτων, ἐπολλαπλασιάσθησαν εἰς τρόπον σκανδαλώδη τὰ λεγόμενα συγχωροχάρτια.

Ἐρρέθη ὅτι, μεταξὺ τῶν μνημείων τῆς τέχνης, ὁ Ἀγιος Πέτρος προζενεῖ εἰς τὸν ἀνθρώπων τὴν ἐντύπωσιν ἔκεινην τὴν ὄποιαν προζενεῖ εἰς αὐτὸν ἡ θάλασσα μεταξὺ τῶν ἔργων τῆς φύσεως. Ὡς τοι εἰπή τις μέγα καὶ ποιητικὸν ἐφαρμόζεται εἰς τὸ τεράστιον τοῦτο ἔργον. « Οὐ ναὸς οὗτος, λέγει ἡ μυημονευθεῖσα κυρία Στάση, οὐ εἶναι εἰκὼν τοῦ ἀπείρου. Ἀπέραντα αἰσθήματα ο γεννᾷ, ἀπεράντους ιδέας ἀνακαλεῖ· ἀμετρον εἶναι τὸ πλῆθος τῶν χρόνων, τοὺς ὄποιους φέρει εἰς τὸν λογισμὸν, εἴτε κατὰ τὸ παρελθόν, εἴτε κατὰ τὸ μέλλον. Καὶ ὅταν ἐξερχώμεθα τοῦ περιβόλου τούτου, πιστεύομεν ὅτι μετέβημεν ἀπὸ τοὺς οὐρανούς διαλογισμούς εἰς τὰ ἐπίγεια τοῦ κόσμου τούτου συμφέροντα, ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν αἰωνίον τητα εἰς τὸν ἀλαφόν τοῦ χρόνου ἀέρα. »

Ο ΥΠΟΚΟΜΗΣ ΤΗΣ ΒΡΑΖΕΛΟΝΗΣ. ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΝΕΩΤΑΤΟΝ.

(Συνέχεια. Ιδίᾳ φυλλάδιον ΚΔ').

Ο Λουδοβίκος ηγετεῖ τὸν βασιλέα τῆς Αγγλίας καθημένον εἰς τὴν ιδίαν θέσιν, εἰς τὴν ὄποιαν τὸν εἶχεν ἀφέσθει.

Καθὼς τὸν εἶδεν ἐρχόμενον, ὁ βασιλεὺς τῆς Αγγλίας ἐσηκώθη· ἀλλά, μὲ τὸ πρῶτὸν του βλέμμα, ἀνεκάλυψε τὴν ἀθυμίαν γραμμένην μὲ μαῦρα γράμματα εἰς τὸ μέτωπον τοῦ ἐξαδέλφου του.

Τότε, λαβὼν πρῶτος τὸν λόγον, ὡς θέλων νὰ εὐχολύνῃ τὴν ἀλγεινὴν ἐξομολόγησιν τοῦ Λουδοβίκου, εἶπεν·

— Οὐτοις καὶ ἀνήναι, δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ ὅλην τὴν ἀγαθότητα, ὅλην τὴν φιλίαν, τὰς ὄποιας πρὸς ἐμὲ ἐδειξες.

— Άλλοιμονον, ἐπανέλαβεν ἀλυμῶν ὁ Λουδοβίκος, ἐδειξει τὴν θέλησιν καθὼν πλὴν ματαίαν, ἀδελφέ μου!

Ο Κάρολος ὠχρίσασεν εἰς ἄχρον, ἔφερε τὴν ψυχράν του χεῖρα εἰς τὸ μέτωπόν του, καὶ ἐπάλχισεν ὀλίγας στιγμὰς μὲ τὴν κυριεύσασαν αὐτὸν σκοτοδίνην, ἥτις τὸν ἔκαψε νὰ κλονηθῇ.

— Καταλαμβάνω, εἶπε τέλος πάντων· δὲν εἶναι λαμπτικά ἔλπις.

Ο Λουδοβίκος ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ Καρόλου.

— Περίμενε, ἀδελφέ μου, μὴ βιάζεσαι, δλα ἡμιποροῦν νὰ διορθωθοῦν· μόναι αἱ ἀπηλπισμέναι ἀποφάσεις καταστρέφουν τὰς ὑποθέσεις· πρόσθετε, σὲ παρακαλῶ, ἐν ἔτος ἀκόμη δοκιμασιῶν εἰς τὰ τόσα ἔτη τῶν συμφροῶν σου. Οὔτε περίστασις, οὔτε εὐχαρίστια τοιαύτην ὑπάρχει τὴν σήμερον, ὥστε νὰ σὲ βιάσῃ νὰ ἐνεργήσῃς εἰς ταύτην μᾶλλον, παρὰ εἰς ἄλλην στιγμήν. Ἔλα μαζί μου, ἀδελφέ μου, θὰ σοῦ δῶσω ἐν τῶν παλατίων μου, δπου καλήτερα θέλεις νὰ κατοικήσῃς· θά καρφούλακτίσωμεν μαζί τὰ περιστατικά, καὶ μαζί θὰ τὰ προεταιμάσωμεν. Δοιάριον, ἀδελφέ μου, ὑπομονὴ καὶ τόλμη.

Ο Κάρολος ἀπέσυρε τὴν χεῖρά του ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως, καὶ ὠπισθοδρόμησε θέλων νὰ τὸν καιρετήσῃ ἐπὶ τὸ τυπικώτερον.

— Εὐχαριστῶ ἐξ ὅλης μου τῆς καρδίας, εἶπε, βασιλεῦ· πλὴν ἐπαρακάλεσαι ἀνωφελῶς τὸν μεγαλήτερον τῶν βασιλέων τῆς γῆς, καὶ τώρα θάζητος ἀπὸ τὸν Θεὸν θαῦμα.

Καὶ ἐξῆλθε, ἤχωρις νὰ θελήσῃ ν' ἀκούσῃ περισσότερα, μὲ τὸ μέτωπον ὑψηλὸν, μὲ τὴν χεῖρα τρέμουσαν, μὲ συστολὴν ἀλγεινὴν τοῦ εὐγενοῦς προώπου του, καὶ μὲ τὸ σκοτεινὸν ἐκεῖνο βάθος τοῦ βλέμματος, τὸ ὄποιον, μὴ εύρεσκον πλέον ἐλπίδα εἰς τὸν κατώ τούρμαν, φαίνεται ὅτι τρέχει νὰ τὸν ζητήσῃ εἰς κόσμους ἀγνωρίστους.

Ο ἀξιωματικὸς τῶν δορυφόρων, βλέπων αὐτὸν διαβαίνοντα μὲ τὸ πελιδνὸν ἐκεῖνο χρῶμα, ἔσκυψεν ἐως τὰ γόνατα σχεδὸν νὰ τὸν προσκυνήσῃ.

Μετὰ ταῦτα, ἔλαβε φανὸν, ἐφύναξε δύνα τῶν δορυφόρων, καὶ κατέβη μὲ τὸν δυστυχῆ βασιλέα τὴν ἔρημον κλίμακα, κρατῶν εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα τὸν πῖλόν του, τοῦ ὄποιου τὰ πτερὰ ἐσάροντα τὰς βαθύδας.

Φθάσας εἰς τὴν πύλην, ὁ ἀξιωματικὸς ἤρωτης τὸν βασιλέα ποῦ διευθύνετο, ὥστε νὰ στείλῃ κατόπιν του τοὺς δορυφόρους.

— Κύριε, ἀπεκρίθη μὲ χαρητὴν φωνὴν ὁ Κάρολος, σὺ δόστις ἐγνώρισες, καθὼς εἶπες, τὸν πατέρα μου, οἵως προσπυχήθης δι' αὐτόν. Αὖτοῦ ήναι ἀληθινόν, μὴ μὲ λησμονῆς καὶ ἐμὲ εἰς τὰς προσεγγίσεις. Τώρα πηγαίνω μόνος, καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μὴ μὲ συνδεύσῃς, μήτε νὰ στείλῃς νὰ μὲ συνοδεύσουν μακρύτερα.

Ο ἀξιωματικὸς ἐπροσκύνησε καὶ ἀπέστειλε τοὺς δορυφόρους του εἰς τὰ ἀνδρότερα τοῦ παλατίου.

Άλλ' αὐτὸς ἐμείνεν διλίγον εἰς τὰ προπύλαια, βλέπων τὸν Κάρολον ἀπομακρυνόμενον, καὶ γενομένον ἀφαντον εἰς τὴν σκιάν τῆς στρεφούσης ὁδοῦ. Μετὰ ταῦτα ἐμοιρμούρισε.

— Καὶ εἰς τοῦτον, καθὼς ἄλλοτε εἰς τὸν πατέρα του, ὁ Ἀθως, ἀν ἡτον παρών, θὰ ἔλεγε δικιάίως.

— Χαῖρε, ὁ πεπτωκυῖς Μεγαλειότης!
Ἐπειτα, ἀναβαίνων τὴν κλίμακα.

— Ἄ! τι ἀθίλιαν ὑπηρεσίαν ἔκτελῶ! εἶπε κατὰ πᾶσαν βασιλίδα. Ἄ! τι ἐλεινὸν κύριον ἔχω! Ζωὴ τοιαύτη δὲν εἶναι πλέον ὑποφερτή, καιρὸς εἶναι τέλος πάντων νὰ κάμω δριστικὴν ἀπόφασιν! ... Ἐχάθη πλέον ἡ γενναιότης, ἔχάθη ἡ ἐνέργεια! τίκολούθησεν. Ἄ, ναι, ὁ διδάσκαλος ἐπέτυχεν, ὁ μαθητὴς ἔχάθη διὰ πάντα. Οἱ διαβόλοι! δὲν θὰ τὸ ὑποφέρω. Αἴ, σεῖς, τίκολούθησεν ἐμβαίνων εἰς τὸν προθάλαμον, τί κάμνετε αὐτοῦ, καὶ μὲ κυττάζετε κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπον; Σδύσατε τὰ φῶτα, καὶ ἐμβάτε εἰς τὰς θέσεις σας! Ἄ! μὲνετε; Ναί! ἐφυλάττετε δι’ ἐμὲ, δὲν εἶναι ἀλήθεια, καλοὶ μου σύντροφοι; ἀλλὰ, γενναιοὶ μου νήπιοι; ἐγὼ δὲν εἴμαι δοὺς Γκιζῆς νὰ μὲ δολοφονήσουν εἰς τὸν πρῶτον διάδρομον. Ἐπειτα, ἐπρόσθετε χαρηλότερα, τοῦτο θὰ ἡτον ἀπόφασις, καὶ ἀποφάσεις πλέον δὲν γίνονται, ἀροῦ ἀπέθανεν ὁ κύριος καρδινάλιος Ρισελιώ. Ἄ, ναι, ἐκεῖνος ἡτον ἄνθρωπος! Τὸ ἀπεφάσισα, ἀπὸ αὔριον ρίπτω τὴν στολὴν μου εἰς τὰς κνίδας.

Ἐπειτα, μεταμεληθείς:

— Όχι, εἶπεν, οὐχι ἀκόμη! ἔχω μεγαλητέραν τινὰ δοκιμασίαν νὰ κάμω, καὶ θὰ τὴν κάμω αὐτὴ ὅμως, τὸ ὄμνύω, θὰ ἔναι ἡ τελευταία ἀναμφιβόλως.

Δὲν εἶχεν ἀκόμη τελειώσει, ὅταν τίκονθη φωνὴ ἀπὸ τὸν κοιτῶνα τοῦ βασιλέως.

— Κύριε ὑπολοχαγή, εἶπεν ἡ φωνή.

— Παρών, ἀπεκρίθη.

— Οἱ βασιλεὺς θέλει νὰ σοῦ λαλήσῃ.

— Άς ὑπάγω, εἶπεν ὁ ὑπολοχαγός· ίσως εἶναι δι’ ὅτι στοχάζομαι.

Καὶ ἐμβῆκεν εἰς τοῦ βασιλέως.

ΙΒ'.

ΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΧΑΓΟΥ.

Ἴδιων ὁ βασιλεὺς πλησίον αὐτοῦ τὸν ἀξιωματικὸν, διέταξε τὸν θαλαμηπόλον του καὶ τὸν εὐγενὴ αὐλικὸν του ν΄ ἀναχωρήσουν.

— Ηοῖς εἶναι τῆς ὑπηρεσίας αὔριον, κύριε; ήρώτησε τότε τὸν ἀξιωματικὸν.

— Ἐγώ, βασιλεῦ.

— Πῶς, καὶ αὔριον σύ;

— Ἐγώ πάντοτε.

— Καὶ πῶς γίνεται τοῦτο, κύριε;

— Βασιλεῦ, οἱ δορυφόροι, εἰς καιρὸν ταξειδίου, φρουροῦν εἰς ὅλας τὰς θέσεις τῆς οἰκίας τῆς Μεγαλειότητός σου, δηλαδὴ τοῦ δώματος του βασιλέως. τῆς βασιλομήτορος καὶ τοῦ κυρίου καρδιναλίου, ὅσις δανείζεται ἀπὸ τὸν βασιλέα τὸ καλήτερον, η μᾶλλον τὸ μεγαλήτερον, μέρος τῆς βασιλικῆς του φρουρᾶς.

— Καὶ δὲν γίνονται ἀναπληρώσεις;

— Ἀναπληρώσεις γίνονται, βασιλεῦ, μόνον τῶν εἴκοσιν ἡ τριάκοντα ἀνδρῶν, ὅσοι, μεταξὺ τῶν ἑκατὸν εἴκοσιν, ἀναπαύονται. Εἰς τὸ Δοῦρο, εἶναι ἄλλας ἀνήμουν εἰς τὸ Λούδρο, ἀφιγα τὸν ἐνωμοτάρχην μου

εἰς τὴν θέσιν μου. Εἰς τὸ ταξειδίον ὅμως, βασιλεῦ, δὲν τὴνέρει κάνεις τί τὸ ἀκολουθήσῃ, καὶ ἀγαπῶ καλήτερα νὰ ἔκτελῶ τὴν ὑπηρεσίαν μου διδίος.

— Λοιπὸν εἶσαι πᾶσαν ἡμέραν εἰς ὑπηρεσίαν;

— Καὶ πᾶσαν νύκτα. Ναι, Μεγαλειότατε.

— Κύριε, αὐτὸ δὲν τὸ ἀνέχομαι· θέλω ν΄ ἀναπέμεσαι.

— Πολὺ καλά, βασιλεῦ· πλὴν ἐγὼ δὲν τὸ θέλω.

— Πῶς εἶπες; ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, δοτις δὲν ἐνόησε κατ’ ἀρχὰς τοῦ λόγου τούτου ἔννοιαν.

— Λέγω, βασιλεῦ, δοτι δὲν θέλω νὰ μοῦ πατέη σφάλμα. Άν διαβόλος εἴχε κατὰ νοῦν νὰ μοῦ πατέη καύμιαν, ἐννοεῖς, βασιλεῦ, δοτι, γνωρίζων τὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν ὄποιον ἔχει νὰ κάμη, θὰ ἐδιάλεγε βέβαια τὴν στιγμὴν τῆς ἀπουσίας μου. Ή ὑπηρεσία μου λοιπὸν πρὸ παντὸς ἀλλου καὶ η εἰρήνη τῆς συνειδήσεώς μου.

— Πλὴν κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπον, κύριε, η ζωὴ σου κινδυνεύει.

— Αἴ! βασιλεῦ, εἶναι τριάκοντα πέντε ἔτη ἀφοῦ μετέρχομαι τὸ ἔργον τοῦτο, καὶ εἶμαι ὁ ὑγιέστερος ἄνθρωπος τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ναβάρρας. Τέλος πάντων, βασιλεῦ, μήτε μεριμνᾶς περὶ ἐμοῦ, σὲ παρακαλῶ. Παράξενος θὰ μοῦ ἐφράνετο νὰ τοιαύτη μέριμνα, διότι δὲν εἶμαι συνειθίσμένος.

Οἱ βασιλεὺς διέκοψεν ἀπότομως τὴν σειρὰν τότε τῆς ὄμιλίας διὰ νέας ἐρωτήσεως.

— Θὰ ησαν λοιπὸν ἐδῶ αὔριον τὸ πρωτ, τὸν ἡρώτησε.

— Καθὼς τώρα. Ναι, βασιλεῦ.

Οἱ βασιλεὺς ἔφερε τότε ὅλιγους γύρους εἰς τὸν κοιτῶνα· εὔκολον δὲ ἡτον νὰ νοήσῃ καθεὶς δοτι ἐφλέγετο ἀπὸ ἐπιθυμίαν νὰ λαλήσῃ, καὶ κάποιος φόρος τῶν ἐμποδίζειν.

Οἱ δὲ ὑπολοχαγὸς, ὄφθας, ἀκίνητος, μὲ τὸν πῖλον εἰς τὴν χειρα, μὲ τὸν γρόνθον εἰς τὸν γόργον, τὸν ἐκύττας περιπατοῦντα, καὶ, ἐνῷ τὸν ἐκύτταζεν, ἐμουρμούριζε δαχγάκων τὸν μύστακα.

— Δὲν ἔχει ἀπόφασιν οὔτε διὰ μισὴν δούπιαν, εἰς τὴν τιμὴν μου· στοιχηματίζω δοτι δὲν θὰ λαλήσῃ.

Οἱ βασιλεὺς ἔξηκολούθει νὰ περιπατῇ, ρίπτων ὡς τόσον, ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, βλέμμα πλάγιον εἰς τὸν ἀξιωματικὸν του.

— Ο πατέρι του διδίος, λέγεις καὶ τὸν ἔπτυσεν, ἔλεγεν δὲ ὑπολοχαγὸς ἀκολουθῶν τὸν μυσικὸν του μονόλογον· ὑπερήφανος, φιλάργυρος καὶ δειλὸς συγχρόνως. Ο διαβόλος νὰ πάρῃ τοιούτον κύριον!

Οἱ λουδοβίκοις ἐστάθη.

— Ὑπολοχαγὲ, εἶπε.

— Παρὸν, Μεγαλειότατε.

— Διατί, σὲ παρακαλῶ, ἀπόψε, ἐφώναξες ἐκεὶ πέραν, εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν· Τηπρεσία τοῦ βασιλέως! δορυφόροι θῆς Αἵτοι Μεγαλειότητος;

— Διότι μὲ εἶχες διατάξει, βασιλεῦ.

— Εγώ;

— Ή Μεγαλειότης Σου διδίος.

— Τῇ ἀληθείᾳ, οὔτε λέξιν περὶ τούτου δὲν εἶπα, κύριε.

— Βασιλεῦ, δίδεται διαταγὴ διὰ σημείου, διὰ

νεύματος ; διὰ διοπῆς ὄφθαλμου , τόσον σαφῶς καὶ καθηρῶς καθὼς καὶ διὰ λόγου . Οὐ πηρέτης , δοτις αὐτία μόνον ἔχει , εἶναι καλὸς ὑπηρέτης μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ .

— Οἱ ὄφθαλμοί σου τότε εἶναι πολὺ ὁξυδερκεῖς , κατωρθώσαμεν τέλος πάντων !

— Διατί , βασιλεῦ ;

— Διότι βέπουν καὶ διὰ δὲν ὑπάρχει .

— Οἱ ὄφθαλμοί μου εἶναι καλοί , τῷ δοτη , βασιλεῦ , μολονότι ὑπηρέτησαν πολὺ καὶ πρὸ πολλοῦ τὸν κύριον τῶν καὶ δύσκις ἔχουν τι νὰ ἴδοον , δὲν ταραπονῦμαί ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν . Απόλει λοιπὸν εἰδῶν ὅτι ἡ Μεγαλειότης Σου ἐκουκίνιζες ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχες πολλὴν ἐπιθυμίαν νὰ χασμουρισθῆς ὅτι ἡ Μεγαλειότης Σου ἔρριπτες βλέμματα εὐγλωττα καὶ παρακλητικά , πρῶτον εἰς τὴν Εξοχότητά Του , ἐπειτα εἰς τὴν Μεγαλειότητά Της τὴν βασιλομήτορα , καὶ τέλος πάντων εἰς τὴν θύραν τῆς αἰθουσῆς καὶ τόσον καλὰ ἐπαρατήρησαν ὅλα δσα εἶπα , ὡστε εἰδῶν τὰ χεῖλα τῆς Μεγαλειότητός Σου νὰ σχηματίζουν τὰς ἔζης λέξεις :

— Ποῖος ἡμπορεῖ νὰ μέθγαλη ἀπεδῶ ;

— Κύριε !

— Ή τούλαχιστον , βασιλεῦ , τὰς ἔζης Δορυφόροι μου ! Τότε πλέον δὲν ἐδίστασα . Τὸ βλέμμα ἔκεινο ὅτον διέμε , ὁ λόγος ἔκεινος ὅτον διέμε ὅθεν ἀμέσως ἐφώναξα — Δορυφόροι τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος ! Αὐτὸ δὲ εἶναι τόσον ἀληθινὸν , βασιλεῦ , ὡστε ἡ Μεγαλειότης Σου , ὅχι μόνον δὲν μ' ἀπεδοκίμασες , ἀλλὰ μάλιστα μ' ἐδίκαιωτες ἀναχωρήσεις εἰμέν .

Ο βασιλεὺς ἔστρεψε τὰ νῶτα θέλων νὰ χαμογελάσῃ : ἐπειτα , μετ' ὅλιγα δεύτερα λεπτὰ , ἔφερε πάλιν τὸ διαυγέστατον βλέμμα του ἐπὶ τοῦ νοήμονος καὶ τολμηροῦ καὶ ἀτρομήτου ἔκεινου προσώπου , τοῦ δύοιαζοντος τὴν ἰσχυράν καὶ ὑπερήφανον κατατομὴν τοῦ προσώπου τοῦ ἀετοῦ κατέμπροσθεν τοῦ ἥλιου .

— Πολὺ καλά , εἶπεν ὁ βασιλεὺς μετὰ βραχεῖσαν σιωπὴν , διαρκούστης τῆς ὁποίας ἐπάσχεις , ἀλλ' εἰς μάτην , νὰ βιάσῃ τὸν ἀξιωματικὸν του νὰ χαυηλώσῃ τοὺς ὄφθαλμους .

Βλέπων οὗτος ὅτι ὁ βασιλεὺς δὲν ἔλεγε πλέον τίποτε , ἐγύρισεν εὐθὺς τὸ σῶμα περὶ τὰς πτέρνας του , καὶ ἔκαμε τρία βήματα ὡς θέλων ν' ἀναχωρήσῃ , μουρικάζων .

— Δὲν θὰ λαλήσῃ , διαβόντρου μιέ , δὲν θὰ λαλήσῃ !

— Εὐχαριστῶ , κύριε , εἴπε τότε ὁ βασιλεὺς .

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν , ἡκολούθησεν ο ὑπολογαγός , αὐτὸ δὰ μᾶς ἔλειπε , νὰ μ' ἐπιπλήξῃ ἀκόμη διύτι ἐφάνηντον ὄλγωτερον ἀνόητος ἀπὸ ἄλλον :

Καὶ ἐπροχώρησεν εἰς τὴν θύραν , βροντῶν στρατιωτικῶν τοὺς πτερυνιστῆράς του .

Φθάσας δημοσίεις τὸ κατώφλιον , καὶ αισθανθεὶς ὅτι ἐπιθυμία τοῦ βασιλέως τὸν ἔσυρε πρὸς τὰ ὄπιστα , ἐστράφη .

— Δὲν ἔγεις ἄλλο τι νὰ μου εἰπῆς , Μεγαλειότατε ; ήρώτησε μὲ τόνον φωνῆς τὸν ὄποιον ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐκφράσωμεν , διότι , χωρὶς νὰ φανῇ ὅτι ἐπροκάλει τὴν βασιλικὴν ἐμπιστοσύνην , περιείχε το-

σαύτην πειστικὴν εἰλικρίνειαν , ὡστε ὁ βασιλεὺς ἐπακαθηρῶς καθὼς καὶ διὰ λόγου . Οὐ πηρέτης , δοτις αὐτία μόνον ἔχει , εἶναι καλὸς ὑπηρέτης μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ .

— Μάλιστα , κύριε , πλησίασε .

— Καλὰ δά ! ἐμουρμούρισεν ὁ ἀξιωματικός τὸ κατωρθώσαμεν τέλος πάντων !

— Άκουσέ με .

— Λέξιν δὲν χάνω , βασιλεῦ .

— Νὰ ιππέυσης αὔριον , κύριε , περὶ τὴν τετάρτην καὶ ἡμίσειαν ὥραν τῆς πρωτίας , καὶ νὰ ἔχῃς καὶ δι' ἐμὲ ἵππον ἔτοιμον .

— Απὸ τοὺς ιππῶνας τῆς Μεγαλειότητός Σου ;

— Οχι , τὸν ἵππον ἐνὸς τῶν δορυφόρων σου .

— Πολὺ καλά , βασιλεῦ , τόσον μόνον ;

— Καὶ νὰ μὲ συνοδεύσῃς .

— Μόνος ;

— Μόνος .

— Νὰ ἔλθω νὰ σὲ ζητήσω , Μεγαλειότατε , η νὰ σὲ περιμείνω ;

— Νὰ μὲ περιμείνης .

— Ποῦ , βασιλεῦ ;

— Εἰς τὴν μικρὰν θύραν τοῦ περιφραγμένου δάσους .

Ο ὑπολογαγὸς ἐπροσκύνησε , νοήσας ὅτι ὁ βασιλεὺς τοῦ εἶπεν δι' τοῦ εἰχε νὰ τοῦ εἰπῆ .

Καὶ ἀληθῶς , διὰ φύλικῆς κινήσεως τῆς χειρὸς ὁ βασιλεὺς τὸν ἀπέλυσεν .

Ο ἀξιωματικός , ἀφήσας τὸν κοιτῶνα τοῦ βασιλέως κατέλαβε φύλοσοφικῶς τὸν συνήθη τόπον του , ὅπου , ἀντὶ ν' ἀποκοινωθῆῃ , καθὼς ὅτον ἐπόμενον προχωρημένης οὕτης τῆς νυκτὸς , ἐμβῆκεν εἰς βαθυτέρους παὶα τοὺς προτέρους του διαλογισμούς .

Τὸ ἔξαγομενον ὅμως τῶν διαλογισμῶν τούτων δὲν ὅτον τόσον λυπηρὸν καθὼς τῶν προηγουμένων .

— Καλὰ λοιπὸν , εἶπεν , ἀρχισε τέλος πάντων ! Ο βασιλεὺς εἶναι τίποτε εἰς αὐτὸν , ἀλλ' ὁ ἀνθρωπὸς δὲν εἶναι τίσως εὐκαταφρόντος ἐπειτα , αὔριον τὸ πρῶτον θὰ κρίνωμεν ... Ω ! ω ! ἐφώναξεν καὶ ἐστηκόθη διαμιάς , ἴδοις ἴδεια γιγαντώδης , μὰ τὴν ἀλήθειαν ! καὶ τοσις ἵσως η τύχη μου δηλη περιέχεται εἰς αὐτὴν τὴν ἴδειν !

Μετὰ τὴν ἐκφόνησην ταύτην , ὁ ἀξιωματικός , ἔχων τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκια τοῦ ὑπενδύτου , διέτρεχε μὲ μεγάλα βήματα τὸν μέγιστον προθάλαμον ἐκεῖνον , δοτις τοῦ ἐχρησίμευεν ὡς κατοικία .

Ο λύχνος ἀνέδιδε φλόγα δυνατήν ριπίζομενος ἀπὸ δροσερὰν αὔριαν , ἥτις , εἰσερχομένη ἀπὸ τὰ σχίσματα τῆς θύρας καὶ τὰς χαραγὰς τοῦ παραθύρου , ἔκοπτε διαυγώνιας τὴν αἰθουσαν ἔρριπτε δὲ φῶς κοκκινωπὸν , ἀνισον , ποτὲ μὲν ἀκτινοβόλον , ποτὲ δὲ θαυμόν , καὶ ἐφαίνετο περιπατοῦσα εἰς τὸν τοιχὸν ἡ μεγάλη σκιὰ τοῦ ὑπολογαγοῦ , ὡς κατατομὴ εἰκόνος τοῦ Καλλώ , μὲ τὸ ξύφος περαστὸν καὶ πτερωτὸν τὸν πίλον .

— Βέβαια , ἐμουρμούριζεν , ἡ μεγάλως ἀπατῶμαι , ἡ Μαζαρίνος ἔστησε παγίδα εἰς τὸν νέον τούτον ἐραστήν . ὁ Μαζαρίνος ἀπόφει προσδιώρισεν εἰς αὐτὸν τόπον συνετείνεσα μὲ τοσύτην χάριν , δοσην ἡδύνατο νὰ δειξῃ αὐτὸς δικαίως . Ἡκουσα καὶ γυναῖκα τὴν σημασίαν τῶν λέξεων . — Αὔριον τὸ πρωτεῖπε , θὰ περάσουν παραλλήλως μὲ τὴν γέφυραν τοῦ Βλουζ . — Ω ! διάβολε ! τὸ εἶπε καθαρὸν , καθαρότατα !

καὶ μάλιστα πρὸς ἑραστὴν! Ἐκ τούτου ἡ ἀμηχανία, ἐκ τούτου δισταγμός, ἐκ τούτου ἡ τοιαύτη διαταρή· «Κύριε ὑπολογαγὲ τῷρ δοξυφόρων μου, ἔφιππος αἴροι τὴν τετάρτην ὥραν τὸ πρωῒ πρᾶγμα τόσον σαφὲς, ώς νὰ ἔλεγε Κύριε ὑπολογαγὲ τῷρ δοξυφόρων μου, αἴροι τὴν τετάρτην ὥραν τὸ πρωῒ εἰς τὴν γέφυραν τοῦ Β.Ιορᾶ· καταλαμβάνεις;» Εδῶ λοιπὸν εἶναι μυστήριον πολιτικὸν, τοῦ ὄποιου, διατεινός ἔγω, τὴν ὥραν ταύτην εἶμαι κάτοχος. Καὶ διατί; διότι ἔχω καλοὺς ὄφθαλμούς, καθὼς τὸ ἔλεγχα πρὸς ὀλίγου εἰς τὴν Αὔτοῦ Μεγαλειότητα· διότι λέγουν ὅτι τὴν ἀγαπᾶ μανιακῶς, τὴν μικρὰν ἐκείνην κούκλαν, τὴν Ἰταλίδα! διότι λέγουν ὅτι ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα τῆς μητρός του, ζητῶν νὰ τὴν νυμφεύῃ! διότι λέγουν ὅτι ἡ βασιλίσσα εσύμβουλεύθη καὶ τὴν αὐλήν αὐτὴν τῆς Ἰωάννης θέλουσα νὰ μάθῃ ἀντί γάμου τοιοῦτος, γενόμενος χωρὶς τὴν θέλησιν της, ἔχη κύρος! Ο! ἀντί μουν ἄλλην μίαν φοράν εἴκοσι πέντε ἑτῶν! ἀντί εἰχα καὶ πάλιν πλησίον μου ὅσους δὲν ἔχω πλέον! ἀντί δὲν ἐκπαταρόνουν τόσον δλον τὸν κόσμον, θὰ ἐσύγχυζα τὸν Μαζαρίνον μὲ τὴν βασιλομήτορα, τὴν Γαλλίαν μὲ τὴν Ἰσπανίαν, καὶ θὰ ἔλαμψα βασιλίσσαν ὅποιαν ηθελα. Πλὴν φύγει τόσον!

Καὶ ἔτριξε τοὺς δακτύλους του εἰς σημεῖον περιφρονήσεως.

— Οὐθίος ἐκεῖνος Ἰταλός, διούτιδανός, διέκην ταβελόνης, διάρνηθεὶς ἐν ἐκατομμύριον εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας, δὲν θὰ μοῦ ἔδιδεν ἵσως οὕτε χιλιάς δούπιας ἀν τοῦ ἔφερχ τοιαύτην εἰδῆσιν. Ο! διάβολε! πάλιν γίνομαι παιδίον, πάλιν γίνομαι ἀνότος! Ο Μαζαρίνος νὰ δώσῃ τίποτε! Α! ἀ! ἀ!

Καὶ ἄρχισε νὰ γελᾷ τρομερὰ ὄλομόναχος.

— Αἱ κοιμηθοῦμεν, εἶπεν, αἱ κοιμηθοῦμεν, καὶ εὐθὺς, εὐθὺς· τὸ πνεῦματος τῷρ εἶναι κοπιασμένον διὰ τὴν ἐσπειρήνημου ὑπηρεσίαν, καὶ αἴροι θὰ βλέπῃ καθαρῶτερα παρὰ σήμερον.

Καὶ τοιουτορέπως, συμβούλευσας τὸν ἔχυτόν του, ἐτυλίχθη εἰς τὸν μανδύαν του, φασκελόνων τὸν βασιλικόν του γείτονα.

Πέντε λεπτὰ παρῆλθαν, καὶ ἐκοιμάτο μὲ τοὺς γρόνθους κλειστοὺς, τὰ χεῖλα μισανοικτὰ, ἀναπνέων ὅχι τὸ μυστικόν του, ἀλλὰ ἥργχασμα τὴν τικνώτατον, ἀναπτυσσόμενον ἐν ἀνέσει ὑπὸ τὸν μεγαλοπρεπῆ τοῦ προθαλάμου ἐκείνου θόλον.

ΙΓ'.

ΜΑΡΙΑ ΜΑΝΤΣΕΙΝΗ.

Ο κλιος μόλις ἐφώτιζε διὰ τῶν πρώτων του ἀκτίνων τὰ μεγάλα δένδρα τοῦ δάσους καὶ τὰς ὑψηλὰς ἀνεμοτρόφιγγας τοῦ φρουρίου, δταν δὲν νέος βασιλεὺς, ἔξυπνος ἦδη πρὸ δύω καὶ ἐπέκεινα ὡρῶν, διότι ἐπασχε τὴν αὐτίναν τοῦ ἔφερτος, ἀνοίξει μόνος τὰ παρόθυρά του, καὶ ἔρδιψε βλέμμα περίεργον εἰς τὰς αὐλῆς τοῦ κοιμωμένου παλατίου.

Εἶδεν διτὶ ἐφθασεν ἡ προσδιωρισμένη ὥρα· τὸ μέγα μάλιστα τῆς αὐλῆς ὠρολόγιον ἐσημείον τέσσαρας ὥρας καὶ τετάρτον.

Δὲν ἔξυπνισε ποσῶς τὸν θαλαμηπόλον του, κοιμώμενον βαθέως ὀλγαβρήματα μακράν· ἐνδύθη μόνος του,

καὶ διθαλαμηπόλος ἐκεῖνος, δλος ἔξω τοῦ ἑαυτοῦ του, ἥρχετο νομίζων ὅτι ἔλειπεν ἀπὸ τὸ χρέος τῆς ὑπηρεσίας του, δταν δὲν δουδοβίκος τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὸν κοιτῶνά του, παραγγείλας εἰς αὐτὸν ἄκρων σιωπήν.

Κατέβη τότε τὴν μικρὰν κλίμακα, ἔξηλθε διὰ πλαγίας τινὸς θύρας, καὶ εἶδε πλησίον τοῦ τοίχου τοῦ δάσους ἵππεα κρατοῦντα ἵππον ἄλλον ἀπὸ τὰς ἓντες.

Ο ἵππος οὗτος, τυλιγμένος καθὼς ἦτον εἰς τὸν μανδύαν του, καὶ φορῶν βαθέως τὸν πιλόν του, διυκόλως ἐγνωρίζετο.

Ο δὲ ἵππος, στολισμένος ὡς ἵππος κοινοῦ πολίτου πλουσίου, δὲν παρίσταντι ἀξιοσημείωτον εἰς τὸν πλέον γυμναστικόν ὄφθαλμον.

Ο Λουδοβίκος, πλησίασκας, ἔλαβε τοῦ ἵππου τούτου τὰς ἥντας· δὲ ἀξιωματικὸς ἔκρατησε τὸν ἀναβολέα, χωρὶς ἔμως νὰ πεζεύσῃ, καὶ ἔκτησε μὲ σιγαλήν φωνὴν τὰς διαταγὰς τῆς Αὔτοῦ Μεγαλειότητος.

— Άκολοθούσε με, ἀπεκρίθη δ ΙΔ' Λουδοβίκος.

Ο ἀξιωματικὸς ἐξεκίνησε τὸν ἵππον του ὀπίσω τοῦ ἵππου τοῦ κυρίου του, καὶ κατέβησεν οὕτως ἀμφότεροι πρὸς τὴν γέφυραν.

Άφου ἐπέρασαν εἰς τὴν ἀπέναντι ὅχθην τοῦ Λουδρ ποταμοῦ·

— Κύριε, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, κάμε μου τὴν χάριν νὰ κτυπήσῃς ἐμπόρος, ἐωσότου ιδῆς ἀμαξῶν τότε ἐπιστρέφεις καὶ μοῦ δίδεις εἰδῆσιν· ἔγω μένω ἐδῶ.

— Εὐχαριστεῖσαι, Μεγαλειότατε, νὰ μοῦ εἰπῆς χαρακτηριστικά τινα τῆς ἀμάξης τὴν ὅποιαν ἐπιφορτίζομαι νἀνακαλύψω;

— Εἰς τὴν ἀμαξῶν αὐτὴν θὰ ιδῆς δύω κυρίας, ἵσως δὲ καὶ τὰς δύω θαλαμηπόλους των.

— Βασιλεῦ — δὲν θέλω νὰ κάμω λάθος — εἶναι καὶ ἄλλο κάνειν σημεῖον, διὰ τοῦ ὄποιου ὑμπορῶ νὰ γνωρίσω τὴν ἀμάξην ταύτην;

— Θὰ ἔχῃ, πιθανώτατα, τὰ σύμβολα τοῦ κυρίου καρδιναλίου.

— Πολὺ καλά, βασιλεῦ, ἀπεκρίθη δ ἀξιωματικὸς, προσήλωμένος δλος εἰς τὴν ἀνατεθεῖσαν εἰς αὐτὸν ἀνακαλύψιν.

Ἐκτύπωσε τότε τοὺς πτερυνιστῆρας, καὶ, καλπάζοντος τοῦ ἵππου, διευθύνθη πρὸς τὸ δευχθὲν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν βασιλέα μέρος. Άλλα δὲν εἶχεν ἀκόμη προχωρήσει πεντακόσια βήματα, καὶ εἶδε τέσσαρας ἡμιόνους, καὶ μετὰ ταῦτα ἀμάξην, ἔξερχομένας ὅπισθεν λόφῳ.

Ἐξοπίσω τῆς ἀμάξης ταύτης ἥρχετο ἄλλη ἀμάξη.

Βλέμμα μόνον ἐγρειάσθη νὰ ῥίψῃ ὕστε νὰ βεβαιωθῇ διτὶ αὐταῖς ἡσαν αἱ ἀμάξαι τὰς δόποιας ἡλίθε νὰ κατασκοπεύσῃ.

Ἐστράφη λοιπὸν εἰς τὰ ὅπισθε, καὶ, πλησίασε εἰς τὸν βασιλέα, εἶπε.

— Μεγαλειότατε, ίδου αἱ ἀμάξαι. Ή πρώτη τῷ ὄντι περιέχει δύω λικυρφαῖς μὲ τὰς θαλαμηπόλους των· ή δευτέρα ἔχει ὑπηρέτας, τρόφιμα καὶ φορέματα.

— Καλά, καλά, ἀπεκρίθη δ βασιλεὺς μὲ πολὺ ἀλλοιωμένην φωνὴν. Πήγαινε λοιπὸν, σὲ παρακαλῶ, νὰ εἰπῆς εἰς αὐτὰς τὰς κυρίας διτὶ ἵππεας τῆς αὐλῆς ἐπιθυμεῖ νὰ προσφέρῃ τὸ σέβας του εἰς αὐτὰς μόνας.

Ο ἀξιωματικὸς ἀνεχώρησε δροματίος.

— Διάβολε! ἔλεγε τρέχων, ίδού ἐπάγγελμα νέον, καὶ ἑντυμον, ἐλπίζω! Ἐπαρκονέθη διτὶ δὲν χρουν τίποτε· τώρα εἶμαι ὁ πιστὸς τοῦ βασιλέως. Ἐγὼ ὁ δορυφόρος! εἶναι τῷ ὄντι νὰ σκάσῃ κάνεις ἀπὸ ὑπεροράνειαν.

Ἐπλησίασε τότε εἰς τὴν ἄμαξαν καὶ ἐξετέλεσε τὴν παραγγελίαν του ὡς ἐμρῆς ἐράσμιος καὶ ὀξυνούσταος.

Διώ γυναῖκες τῷ ὄντι ἥσαν εἰς τὴν ἄμαξαν· ἡ μὲν ἐξιστάσας ὠραιότητος, μολονότι ὀλίγον ισχήν· ἡ δὲ ὀλίγον εὐεργετηθεῖσα ἀπὸ τὴν φύσιν, ἀλλὰ ζωντά, χαριτωμένη, καὶ φέρουσα εἰς τὰς ἐλαφρὰς πτυγὰς τοῦ μετώπου της ὅλα τὰ σημεῖα τῆς στερεᾶς θελήσεως.

Οἱ ζωροὶ πρὸ πάντων καὶ ὀξύτατοι ὄφθαλμοι της ἐλάλουν εὐγλωττότερα ὅλων τῶν συνήθων ἐρωτικῶν φράσεων τῶν φιλεταιρικῶν ἐκείνων χρόνων.

Πρὸς ταύτην ἀπετάθη ὁ Ἀρτανίαν χωρὶς ὁ απατηθῆ, μολονότι, καθὼς εἴπαμεν, ἡ ἀλληλή τοῦ ἴσως νοστιμωτέρα.

— Δέσποιναί μου, εἶπεν, εἶμαι ὁ ὑπολοχαγὸς τῶν δορυφόρων, καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου ἵππεὺς ἄλλος ὅστις σᾶς περιμένει καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ σᾶς προσφέρῃ τὸ σέβας του.

Εἶπε τὰς λέξεις ταύτας, τῶν ὅποιων ἀκολούθεις μὲ περιέργειαν τὸ ἀποτέλεσμα, καὶ τότε ἡ κυρία ἡ ἔχουσα τοὺς μαύρους ὄφθαλμοὺς ἀφῆκε κραυγὴν χαρᾶς, ἔσκιψεν ἐκτὸς τῆς θυρίδας, καὶ, βλέπουσα τὸν ἵππεα τρέχοντα πρὸς αὐτήν, ἀπλώσεις τοὺς βραχίονας κράζουσα·

— Ἄ! βασιλεῦ φίλτατε!

Καὶ οἱ ὄφθαλμοι τῆς ἐγέμισαν εὐθὺς δάκρυα.

Οἱ ἀμάξηλάτης ἐκράτησε τοὺς ἵππους του, αἱ θαλαμηπόλοι ἐσπηκώθησαν μὲ πολλὴν ταραχὴν εἰς τὸ βάθος τῆς ἄμαξης, καὶ ἡ δευτέρα κυρία ἔκαμε πῶς προσκυνεῖ, μειδίωσα τὸ εἰρωνικότερον μειδίωμα ὅποιον ποτὲ ζηλοτυπία ἐσχεδίασεν εἰς τὰ χεῖλη γυναικός.

— Μαρία! φιλτάτη Μαρία! ἐφώναξεν ὁ βασιλεὺς, λαβὼν εἰς τὰς δύνα χεῖράς του τὴν χεῖρα τῆς κυρίας ἐκείνης μὲ τοὺς μαύρους ὄφθαλμούς.

Ἀνοίγων δὲ ὁ ἕδος τὴν βαρείαν θυρίδα, ἔσυρεν αὐτὴν ἐκτὸς τῆς ἄμαξης μὲ τοσαύτην ὄρμην, ὡστε, πρὶν πατήσῃ εἰς τὴν γῆν, εὐρέθη εἰς τὰς ἀγκάλας του.

Οἱ ὑπολοχαγὸς, στέκων εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς ἄμαξης, ἔβλεπε καὶ ἤκουε χωρὶς κάνεις νὰ τὸν παρατηρήσῃ.

Οἱ βασιλεὺς ἐπρόσφερε τὸν βραχίονα αὐτοῦ εἰς τὴν κυρίαν Μαρίαν Μαντσίνη, καὶ ἐνευσεν εἰς τοὺς ἄμαξηλάτας καὶ τοὺς ὑπηρέτας ν' ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον των.

Ἔτον ὥρα σχεδὸν ἔκτη τῆς πρωταεῖς ὁ δρόμος ἦτον δροσερὸς καὶ τερπνότατος· ἀπὸ τινα μεγάλα δένδρα, μὲ τὰ φύλλα ἀκόμη τυλιγμένα εἰς τὰ χρυσᾶ γνάχαλα, ἐστάλαζεν ἡ δρόσος τῆς αὐγῆς, κρεμαμένη ὡς ὑγρὸς ἀδάμας εἰς τὰ τρέμοντα ἀπὸ τὴν αὔραν κλωναρια· ἡ χλόη ἐπρασίνει πλησίον τῶν φρακτῶν· αἱ χειλιδόνες, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐπανελθοῦσαι, διέγραφαν τὰς χαριεστάτας καμπύλας των μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ οὐδατοῦ· αὔρα, φέρουσα τὴν εὐωδίαν τῶν ἀνθοφόρων δένδρων τοῦ δάσους, διέτρεχε ὅτι καὶ ἐμὲ μὲ ὑπκνιδράσουν!

τὴν ὄδὸν ταύτην διασείουσα τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ποταμοῦ. Όλα αὐτὰ τὰ κάλλη τῆς ἡμέρας, ὅλα αὐτὰ τὰ μύρα τῶν φυτῶν, δλαι αὐταὶ αἱ ἀναπνοαὶ τῆς γῆς πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἐμέθυσκαν τοὺς δύω ἑραστὰς, περιπατοῦντας πλησίον ἀλλήλων, ἀκουμβαῦντας εἰς αἱλίους, τοὺς ὄφθαλμοὺς ἀτενίζοντας εἰς τοὺς ὄφθαλμοὺς, τὴν χεῖρα ἔχοντας εἰς τὴν γείρα, ἐνῷ, βραδυποροῦντες κατὰ κοινὴν ἐπιθυμίαν, δὲν ἐτόλμων νὰ λα- λήσουν, τόσα πολλὰ πράγματα εἶχαν νὰ εἰποῦν.

Οἱ ἀξιωματικὸς εἶδεν ὅτι ὁ ἵππος, ἀφεθεὶς μόνος, ἐπλανάτο τῇδε κάκεσε, καὶ ἔφερεν εἰς ἀντουγίαν τὴν κυρίαν Μαντσίνη. Οφελήθη λοιπὸν ἀπὸ τὴν πρόφρασιν ταύτην, καὶ, πλησίασας, ἐκράτησε τὸν ἵππον· καὶ οὕτω, πεζὸς μεταξὺ τῶν δύω ἵππων τοὺς ὄποιούς ἔκρατει, δὲν ἔχασεν οὔτε λέξιν τῶν δύω ἑραστῶν οὔτε κίνημα.

Η κυρία Μαντσίνη ἀρχιτε πράτη·

— Ἄ! βασιλεῦ φίλτατε, δὲν μὲ γέγκαταλείπεις λοιπὸν η Μεγαλειώτις Σου!

— Οχι, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς· τὸ βλέπεις, Μαρία.

— Μοῦ τὸ εἶπαν τοσάκις μολαταῦτα, ὅτι, μόλις ἔχωριζόμεθα, δὲν θὰ μὲ ἐνθυμεῖσο πλέον!

— Φιλτάτη Μαρία, ἀπὸ σήμερον λοιπὸν ἀρχιτε νὰ γυνωρίσῃς ὅτι εἰπεβα περικυλωμένοι ἀπὸ ἀνθρώπους ἔχοντας συμφέρον νὰ μᾶς ἀπτοῦν;

— Άλλα τέλος πάντων, βασιλεῦ, αὐτὸν ταξίδιον, αὐτὴ ἡ σχέσις μὲ τὴν Ισπανίαν! Σὲ νυμφεύουν, βασιλεῦ!

Ο Λουδοβίκος ἔνευσε χαμαὶ τὴν κεφαλήν.

Συγχρόνως δὲ, ὁ ἀξιωματικὸς εἶδε λόγποντα εἰς τὸν ἥλιον τὰ βλέμματα τῆς Μαρίας Μαντσίνη καὶ ἀκτινοβολοῦντα ὡς ξιφίδιον ἐξερχόμενον ἀπὸ τὴν θήκην.

— Καὶ δὲν ἔκαμες τίποτε ὑπὲρ τοῦ ἔρωτός μας; ἡρώτησεν ἡ νέα μετὰ βραχεῖαν σιωπήν.

— Ἄ! κυρία μου, πῶς ἡμπορεῖς αὐτὸν νὰ τὸ πιστεύσῃς! Ερόφθη εἰς τὰ γόνατα τῆς μητρός μου· ἐπαρακάλεσκ, ἔξωρκισα! εἶπα ὅτι ὅλη ἡ εὐτυχία μου ἔξαρταται ἀπὸ αὐτῆς· ἐφοβέρισα!

— Καὶ λοιπόν, ἡρώτησε μὲ ζωηρότητα η Μαρία.

— Καὶ λοιπόν! η βασιλίσσα μὲ μήτηρ μου ἔγραψεν εἰς τὴν αὐδὴν τῆς Ρώμης, καὶ τῆς εἶπαν ὅτι ὁ μεταξὺ μας γάμος δὲν θὰ εἰχε καρμίαν ισχὺν, καὶ θὰ ἐκηρύγτετο ἀκύρος ἀπὸ τὸν πάπαν. Τέλος πάντων, βλέπων ὅτι ἐλπίς διήμας δὲν ὑπῆρχεν, ἐζήτησε νὰ χανθιλήθῃ τούλαχιστον ὁ γάμος μου μὲ τὴν βασιλόπαιδα τῆς Ισπανίας.

— Καὶ ἐν τούτοις εἶσαι εἰς τὸν δρόμον, βασιλεῦ, ἐπερχόμενος εἰς ἀπάντησιν της.

— Τι θέλεις νὰ κάμω! Εἰς τὰς δεήσεις μου, εἰς τὰς ικεσίας μου, εἰς τὰ δάκρυά μου, ἀντέταξαν τὰ συμφέρον τοῦ Κράτους.

— Καὶ λοιπόν;

— Καὶ λοιπόν! τι ἡμπορῶ, κυρία μου, νὰ κάμω, σταν τόσαι θελήσεις ἐνόνωνται ἐναντίον μου;

Τότε ἔνευσε χαμαὶ τὴν κεφαλήν η Μαρία.

— Τότε λοιπόν, εἶπε, πρέπει νὰ σ' ἀποχαιρετήσω διὰ παντός. Ἡξένεις ὅτι μὲ ἔξοριζον, ὅτι μὲ θάπτουν· τίξεύεις ὅτι μὲ τιμωροῦν ἀκόμη χειρότερα, τίξεύεις ὅτι καὶ ἐμὲ μὲ ὑπκνιδράσουν!

Ο Λουδοβίκος ἐκιτρίνισ και ἔφερε τὴν μίαν τῶν χειρῶν του εἰς τὴν καρδίαν.

— Άν ἐπρόκειτο μόνον περὶ τῆς ζωῆς μου, και ἐγώ ἀκόμη τόσον πολὺ ἔβασανθην, ὡς τὸ ἐνέδιδασκόν ἐπίστευσα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τῆς ἐδικῆς σου, φίλατέρου βασιλεῦ, και ἀντέτεινα θέλουσαν φυλάξω τὸ ἄγαθόν σου.

— Ω! να!, τὸ ἄγαθόν μου, τὸν θησαυρὸν μου! ἐμουρμούρισεν ὁ βασιλεὺς μὲ πλειοτέρων ἵστως ἐπιδεῖξιν ἔρωτος παρὰ πάθος.

— Ο καρδινάλιος θὰ ἐνέδιδεν, εἶπεν ἡ Μαρία, ἀν ἔχεις ἀπειθυνθῆ πρὸς αὐτὸν, ἀν εἴχεις ἐπιμείνεις. Ο καρδινάλιος νὰ ὄνομάσῃ τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας γαμbrόν του! τὸ ἐννοεῖς, βασιλεῦ! Τὰ πάντα δί' αὐτὸν ἔχαμεν, ὡς καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν πόλεμον ὁ καρδινάλιος, βέβαιος ὃν ὅτι θὰ ἐκυβερνᾷ μόνος, διὸ τὸν διπλοῦ λόγον ὅτι καὶ ἀνέθρεψε τὸν βασιλέα καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸν ἀνεψιάν του, ὁ καρδινάλιος θὰ ἐπολέμει δῆλας τὰς θελήσεις, θὰ κατέβαλλεν δῆλα τὰ προσκόμματα. Ω! βασιλεῦ, βασιλεῦ, αὐτὸς σοῦ τὸ ἔγγυῶμαι. Ἐγὼ εἴμαι γυνὴ, καὶ βλέπω καθαρὰ εἰς τὰ τοῦ ἔρωτος.

Οι λόγοι οὗτοι ἐπροξένησαν εἰς τὸν βασιλέα παράξενον ἐντύπωσιν. Ἐλεγες ὅτι, ἀντὶ ν' αὐξήσουν τὸν θερμότητα τοῦ πάθους του, τὸ ἐψύχραιναν. Εὔρεδυν τὸ βῆμα καὶ εἶπε ταχέως:

— Τί θέλεις, κυρία μου; τὰ πάντα ἐματαιώθησαν.

— Εἴτες τῆς θελήσεως σου, δὲν εἶναι ἀλήθεια, βασιλεῦ φίλατε;

— Άλλοι μονον! εἶπε κοκκινίζων ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔχω ἐγώ θέλησιν!

— Ω! ἔξεφώνησε μὲ πόνον ψυχῆς ἡ κυρία Μαντούνη προσβληθεῖσα ἀπὸ τὸν λόγον τοῦτον.

— Ο βασιλεὺς δὲν ἔχει θέλησιν ἀλλιν παρὰ τὸν ὑπαγορευομένην ἀπὸ τὴν πολιτικὴν, παρὰ τὴν ἐπιβαλλομένην ἀπὸ τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους.

— Ω! διότι δὲν ἔχεις ἔρωτα! ἀνέκραξεν ἡ Μαρία. ἀν μὲ ἥγαπας, βασιλεῦ, θὰ εἴχεις θέλησιν.

Τὰς λέξεις ταύτας εἰποῦσα, ἡ Μαρία ὑψώσε τοὺς ὄφθαλμοὺς πρὸς τὴν ἐραστήν της, τὸν ὅποιον εἶδεν ὠχρότερον καὶ ἐλειεινότερον τοῦ ἔξορίστου ὅστις μέλλει ν' ἀφῆσῃ διὰ παντὸς τὴν γῆν τῆς γεννήσεως του.

— Κραταδίκασέ με, ἐμουρμούρισεν ὁ βασιλεὺς ἀλλὰ μὴ λέγεις ὅτι δὲν σ' ἥγαπω.

Μακρὰ σιωπὴ ἡκολούθησε τὰς λέξεις ταύτας, τὰς ὅποιας ὁ νέος βασιλεὺς ἐπρόφερε μὲ αἰσθημα ἀληθεύοντας καὶ βαθύτατον.

— Δὲν ἡμπορῶ νὰ συλλογισθῶ, βασιλεῦ, ἡκολούθησεν ἡ Μαρία ἀποπειραθεῖσα καὶ τελευταίαν ἀποπειραν, ὅτι αἵριον, μεθαύριον, δὲν θὰ σὲ ίδω πλέον. δὲν ἡμπορῶ νὰ συλλογισθῶ ὅτι θὰ πηγαίνω νὰ τελείωσω τὰς θλιβερὰς ἡμέρας μου μακράν τῶν Παρισίων, ὅτι τὰ χεῖλη γέροντος, ἀγνώστου, θὰ ψάυουν τὴν χειρὰ ταύτην τὴν ὅποιαν κρατεῖς εἰς τὰς χειράς σου. ὅχι, τῇ ἀληθείᾳ, δὲν ἡμπορῶ νὰ συλλογισθῶ ὅλα ταῦτα, βασιλεῦ φίλατε, χωρὶς ἡδυστυχής καρδία μου νὰ κυριευθῇ ἀπὸ φρικτὴν ἀπόγνωσιν.

Καὶ ἀληθῶς, ἡ Μαρία Μαντούνη ἔκλαιε γορῶς. Ὁ δὲ βασιλεὺς, κατανυχθεὶς καὶ αὐτὸς, ἔφερε τοῦτον πάντων ἐνθυμηθῆ ὅτι δὲν ἦτον μάγος.

μαντίλιον εἰς τὰ χεῖλη του, ἀποπνίξας τὸν ἐξελθόντα λυγμόν.

— Ιδὲ, τοῦ εἰπεν, αἱ ἄμαξαι ἐστάθησαν ἢ ἀδελφὴ μου μὲ περιμένει, αὐτὴ εἶναι ἡ τελευταία ἥρα ὅτι ἀποφασίσης, θ' ἀποφασίσθη δι' ὅλην μας τὴν ζωὴν! Ω! βασιλεῦ, θέλεις λοιπὸν νὰ σὲ στερηθῶ; θέλεις λοιπὸν, Λουδοβίκε, ἐκείνη πρὸς τὴν ὅποιαν εἶπες: «Σὲ ἥγαπω, ο ν' ἀνήκη εἰς ἄλλον παρὰ τὸν βασιλέα της, τὸν κύριον της, τὸν ἐραστήν της; Ω! γνωναύότης, Λουδοβίκε! μίαν λέξιν, μίαν μόνην λέξιν! Εἰπέ· Θέλω! καὶ ἡ ζωὴ μου ὅλη δεσμεύεται εἰς τὴν ζωὴν σου, καὶ ὅλη ἡ καρδία μου εἶναι ἐδική σου διὰ παντός.

Ο βασιλεὺς δὲν ἀπεκρίθη ποτῶς.

Η Μαρία τότε τὸν ἐκύτταξ, καθὼς ἐκύτταξεν ἡ γιδῶ τὸν Αἰνείαν εἰς τὰ Ηλύσια πεδία, μὲ βλέμμα ὅργης καὶ περιφρονήσεως.

— Γύιαινε λοιπὸν, εἶπεν, ύγιαινε γῆ, ύγιαινε ἔρως; ύγιαινε οὐρανέ!

Καὶ ἐκινήθη ἐν βῆμα, θέλουσα ν' ἀπομακρυνθῆ ὁ βασιλεὺς τὸν ἐκράτησε, καὶ ἀρπάσας τὴν χειρά της, τὴν ἐκόλλησεν εἰς τὰ χεῖλη του ἐπειδὴ δὲς ἡ ἀπόγνωσις ἐνίκησε τὴν ὅποιαν ἐφαίνετο ὅτι ἔκαμεν ἐσωτερικῶς ἀπόφασιν, ἔριψεν ἐπὶ τῆς ὥρατας ταύτης χειρὸς δάκρυ φλογερὸν πόθου, τὸ ὅποιον ἔκαμε τὴν Μαρίαν ν' ἀνακινήσῃ, ὡς τὸ δάκρυ τοῦτο νὰ τὴν εἴχε καύσει ἀλκηθῶς.

Ιδούσα τότε τὰ ὑγρὰ τοῦ βασιλέως βλέμματα, τὸ ὡχρὸν αὐτοῦ μέτωπον, τὰ σπασμωδικῶς κινούμενα χεῖλη του, ἐφώναξε μὲ τόνον φωνῆς ἀλκηθῶς ἀπεργραπτον.

— Ω! Μεγαλειότατε, εἶσαι βασιλεὺς, κλαίεις, καὶ ἔγω ἀναγκωῶ!

Ο βασιλεὺς, ἀντὶ ν' ἀποκριθῆ, ἔκρυψεν εἰς τὸ μαντίλιον τὸ πρόσωπό του.

Ο ἀξιωματικὸς ἀφῆκε τότε κραυγὴν μεγάλην ως ὠργυμόν, ἥτις ἐτρόμαξε τοὺς δύω ἵππους.

Η κυρία Μαντούνη, ἀφήσασα μὲ ἀγκαλίτησιν τὸν βασιλέα, ἀνέβη ταχέως εἰς τὴν ἄμαξαν φωνάζουσα πρὸς τὸν ἄμαξηλάτην.

— Κτύπα, κτύπα γρήγορχ!

Ο ἄμαξηλάτης ὑπήκοουσεν, ἐμαστήγωσε τοὺς ἵππους του, καὶ ἡ βαρεῖα ἄμαξα ἐτινάχθη εἰς τοὺς τρίζοντας ἄξονάς της, ἐνῷ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, μόνος, καταβεβλημένος, ἀποκαρτερῶν, δὲν ἐτόλμα πλέον νὰ κυττάξῃ οὔτε ἐμπροσθεν οὔτε ὅπισθεν.

ΙΔ.

ΟΠΟΙ ΑΜΦΟΤΕΡΟΙ Ο, ΤΕ ΒΑΣΙΔΕΥΣ ΚΑΙ Ο ΓΠΟΔΟΧΑΓΟΣ ΦΑΙΝΟΝΤΑΙ ΞΕΩΝΤΕΣ ΑΡΙΣΤΟΝ ΜΝΗΜΟΝΙΚΟΝ.

Οταν δὲ βασιλεὺς, καθὼς ὅλοι οἱ ἔρασται τοῦ κόσμου, ἐκύτταξε πολλὴν ὥραν καὶ μὲ πολλὴν προσοχὴν νὰ γίνεται ἀφάντας εἰς τὸν ὄριζοντα ἡ φέρουσα τὴν ἐρωμένην τοῦ ἄμαξα: ὅταν ἐγύρωσε καὶ ἔξανγκρυψεν ἐκατοντάκις πρὸς τὸ ἴδιον μέρος, καὶ κρατώθησε τέλος πάντων νὰ κατευνάσῃ ὅπωσδου τὴν ταραχὴν τῆς καρδίας του καὶ τῶν στοχασμῶν του, τότε

Ο αξιωματικός έκρατει πάντοτε τὸν ἵππον ἀπὸ τὰς ἡνίας, καὶ δὲν ἔχασε ποσῶς τὴν ἐλπίδα νὰ ιδῇ τὸν βασιλέα μεταβάλλοντα ἀπόφασιν.

Διότι εἶχεν ἀκόμη καρδὸν νὰ ἴππεύσῃ πάλιν καὶ νὰ τρέξῃ ὅπισσα τῆς ἀμάξης· ὅστε ἡ συμβάσα βραδύτης δὲν ἔθλαπτεν.

Ἀλλ' ἡ φαντασία τοῦ ὑπολογαγοῦ τῶν δορυφόρων ἦτον ὑπὲρ τὸ μέτρον λαμπρὰ καὶ πλουσία· καὶ ἡ φαντασία τοῦ βασιλέως, ἥτις δὲν ἔφθανεν εἰς τοι-αὐτην ὑπερβολὴν πολυτελείας, ἔμεινε πολὺ ὄπιστα.

Ο βασιλεὺς λοιπὸν ἐπλησίασε μόνον εἰς τὸν ἀξιωματικὸν, καὶ, μὲ φωνὴν πόνου, τοῦ εἶπε·

— Πηγαίνωμεν, ἐτελεώσαμεν ... ἀς ἴππεύσωμεν.

Ο αξιωματικός ἐμιμήθη τὸ ὑφος τοῦτο, καὶ τὴν βραδύτητα, καὶ τὴν μελαγχολίαν, καὶ ἀνέσιν βραδέως καὶ μελαγχολικῶς εἰς τὸν ἵππον του. Ο βασιλεὺς ἐκτύπησεν ἐμπρὸς, καὶ ὁ ὑπολογαγὸς τὸν ἤκολυθησεν.

Εἰς τὴν γέφυραν, ο Λουδοβίκος ἐστράφη καὶ τελευταῖαν φοράν. Ο αξιωματικός, ὑπομονητικὸς ὡς θεὸς ἔχων ἐμπροσθεν καὶ ὅπισθεν αὐτοῦ τὴν αἰωνιότητα, ἥλπισε καὶ πάλιν ἐπιστροφὴν θελήσεως καὶ ἐνεργείας. Άλλὰ τὰ πάντα εἰς μάτην τίποτε δὲν ἔφάνη. Ο Λουδοβίκος ἔφθασεν εἰς τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν εἰς τὸ φρούριον, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὰ ἀνάκτορα ἐνῷ ἐσῆμαινεν ἡ ἔδρον ὅρα.

Ἄφοῦ ἐμβῆκεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν κοιτῶνά του, καὶ ὁ δορυφόρος, αὐτὸς ὁ Θλέπων τὰ πάντα, εἶδε τὴν ἄκραν τάπητος ν' ἀναστικόνεται εἰς τὸ παράθυρον τοῦ καρδιναλίου, αφῆκε στεναγμὸν μέγαν· ὡς ἀνθρώπος λυθεὶς ἀπὸ στενά δεσμὰ, καὶ εἴπε μὲ μισήν φωνὴν.

— Δι' αὐτὴν τὴν φορὰν, αξιωματικέ μου, ἐλπίζω ὅτι ἐτελείωσεν!

Ο βασιλεὺς ἐφώναξε τὸν αὐλικὸν του.

— Δὲν θὰ δεχθῶ κάνενα πρὸ τῶν δύο ὥρων, εἶπεν ἀκούεις, κύριε;

— Βασιλεῦ, ἐπανέλαβεν δ αὐλικός, κακοῖος εἶναι ἐν τούτοις ζητῶν νὰ ἐμβῇ.

— Ποῖος;

— Ο ὑπολογαγὸς τῶν δορυφόρων σου.

— Εἴκενος δοτις μὲ συνάδεσε;

— Ναι, βασιλεῦ.

— Α! εἶπεν ο βασιλεὺς. Ας ίδουμεν. ας ἔλθη.

Ο αξιωματικός ἐμβῆκε.

Νεύσαντος τοῦ βασιλέως, δ αὐλικός καὶ δ θαλαμηπόλος ἀνεγέρθησαν.

Ο Λουδοβίκος τοὺς ἤκολουθησε διὰ τῶν ὄφθαλμῶν ἐισότου ἐκλείσθη ὅπισσα τῶν ἡ θύρα· καὶ ὅταν τὸ παραπέτασμα ἔπεσεν, εἴπε πρὸς τὸν ὑπολογαγόν.

— Μ' ἐνθυμίζεις διὰ τῆς παρουσίας σου, κύριε, οὐτε εἶχα λησμονήσει νὰ σου παραγγείλω, δηλαδὴ σιωπὴν καὶ μυστικότητα ἄκρων.

— Ο! βασιλεῦ, διατί λαμβάνεις τὸν κόπον νὰ μοῦ κάμης τοιαύτην παραγγελίαν; φαίνεται πῶς δὲν μὲ γνωρίζεις.

— Ναι, κύριε, εἶναι ἀληθινόν· τίξεύρω ὅτι εἴσαι μυστικός· ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶχα τίποτε παραγγείλει . . .

Ο αξιωματικός ἐπροσκύνησε.

— Τίποτε ἄλλο, Μεγαλειότατε, δὲν ἔχεις νὰ μοῦ εἰπῆς; τρώτησεν.

— Όχι, κύριε, καὶ ἡμπορεῖς ν' ἀναχωρήσεις.

— Μοῦ εἶναι συγχωρημένον νὰ μὴ τὸ κάρω πρὸς λαλήσω μὲ τὸν βασιλέα, Μεγαλειότατε;

— Τι ἔχεις νὰ μοῦ εἰπῆς; Βέζηγήσου, κύριε.

— Βασιλεῦ, πρᾶγμα τὸ ὅποιον δὲν ἐνδιαφέρει ποσῶς τὴν Μεγαλειότητά σου, ἐμὲ δῆμας μὲ ἐνδιαφέρει μεγάλως. Συγχώρος με λοιπὸν νὰ σου λαλήσω. Λآن δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη, καὶ ἀνάγκη κατεπείγουσα, δὲν θὰ τὸ ἔκαμνα ποτὲ, καὶ θὰ ἐγίνομην ἀφαντος, ἀφωνος καὶ μικρὸς, καθὼς ἔκαμψα πάντοτε.

— Πῶς θὰ ἐγίνεσθο ἀφαντος! Δὲν σὲ καταλαμβάνω, κύριε.

— Βασιλεῦ! ἐν συντομίᾳ, εἶπεν ο αξιωματικός, ἔρχομαι νὰ ζητήσω τὴν ἀδειάν μου ἀπὸ τὴν Μεγαλειότητά σου.

Ο βασιλεὺς ἐταράχθη δείξας ἔκπληξιν, ἀλλ' ὁ αξιωματικός ἔμεινεν ἀκλόνητος ὡς σγαλμα.

— Αδειαν ἐδικήν σου, εἶπες, κύριε; καὶ διὰ πόσον καιρὸν, σὲ παρακαλῶ;

— Διὰ πάντα, βασιλεῦ.

— Πῶς, θ' ἀφήσης τὴν ὑπηρεσίαν μου, κύριε; εἶπεν δ Λουδοβίκος καὶ τὸ κίνημά του ἔδειχνε περισσότερον τι παρὰ ἔκπληξιν.

— Βασιλεῦ, μὲ πολλήν μου λύπην.

— Αδύνατον.

— Μάλιστα, βασιλεῦ· γηράσκω πλέον· εἶναι τριάκοντα τέσσαρα ἡ τριάκοντα πέντε ἔτη ἀφοῦ φέρω τὴν στρατιωτικὴν στολὴν· οἱ πτωχοί μου δῆμοι εἶναι κοπιασμένοι· αἰσθάνομαι δτι πρέπει νὰ παραχωρήσω τὸν τοπον εἰς τοὺς νέους. Εγὼ δὲν είμαι τοῦ νέου αἰώνος ἀνθρώπος! ἔχω ἀκόμη τὸν ἔνα τὸν ποδῶν εἰς τὸν παλαιόν· ἔκ τούτου πρόερχεται δτι, ἐπειδὴ δλα εἶναι παράξενα εἰς τοὺς ὄφθαλμούς μου, δλα μὲ ἔκπληττουν καὶ δλα μὲ σαστίζουν. Εν συντομίᾳ, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ζητήσω τὴν ἀφεσίν μου ἀπὸ τὴν Μεγαλειότητά σου.

— Κύριε, εἶπεν δβασιλεὺς ἀτενίζων τὸν αξιωματικὸν δστις ἐφερε τὸν στολὴν του μὲ χάριν καὶ κομψότητα δποίαν ὁ εύρωστερος τῶν νέων ἡδύνατο νὰ φθονήσῃ, είσαι δυνατώτερος καὶ εύρωστερος ἀπ' ἐμέ.

— Ο! ἀπεκρίθη δ αξιωματικός μειδιῶν μειδιῶν φευδοῦς μετριοφροσύνης, ή Μεγαλειότητά σου μοῦ λέγεις τοῦτο διάτι ἔχω ἀκόμη δξιοερκὲς δπωσοῦν τὸ βλέψαν καὶ τοὺς πόδας ἀσφαλεῖς, διότι δὲν ἴππεύω κακό, καὶ ἔχω μαῦρον ἀκόμη τὸν μύστακα· πλὴν, βασιλεῦ, ματαιότης ματαιοτήτων δλα ταῦτα· φατασίαι δλα ταῦτα σκιά, καπνός, βασιλεῦ! Φαίνομαι νέος ἀκόμη, εἶναι ἀληθινόν, ἀλλὰ πραγματικῶς είμαι γέρων, καὶ, πρὸς παρέλθουν ἐξ μῆνες, είμαι βέβαιος, δλα ἔμαι ἀσθενής, ποδαργός, ἀδύνατος.... Διὰ τοῦτο λοιπὸν, βασιλεῦ . . .

— Κύριε, τὸν διέκοψεν ο βασιλεὺς, ἐνθυμήσου τοὺς χθεσινοὺς λόγους σου· μοῦ ἔλεγες, εἰς αὐτὴν τὴν ιδίαν θέσιν ὅπου τόρχα είσαι, δτι εἶχες τὴν καλητέραν ὑγείαν τῆς Γαλλίας, δτι δὲν ἐγνώριζες τί ἔστι κόπος, δτι δὲν π' ἔγνωιαζεν ἀν ἡμέρας καὶ νίκτας δλοκλήρους ἔμενες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Μοῦ τὰ εἶπες αὐτὰ, ναι δχι; Ανακάλεσε, κύριε, τὴν υγήμην σου.

Ο αξιωματικὸς ἀνεστέναξε.

— Βασιλεῦ, εἶπε, τὸ γῆρας εἶναι ματαιόφρον, καὶ οἱ γέροντες πρέπει νὰ συγχωροῦνται ἀν πλέκουν οἱ ἔδιοι τὰ ἐγκώμιά των, σταν ἄλλος πλέον δὲν τοὺς τὰ πλέκῃ. Τὰ ἔλεγα αὐτὰ, πιθανόν· τὸ ἀληθὲς ὅμως εἶναι, βασιλεῦ, στὶ εἴμαι πολὺ κουρασμένος, καὶ ὅτι ζῆτον τὸν ἄφεσίν μου.

— Κύριε, εἶπεν ὁ βασιλεὺς προχωρῶν πρὸς τὸν αξιωματικὸν μὲ νεῦμα πλήρες ὀξύνοις καὶ μεγαλειότητος, δὲν μοῦ λέγεις τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν. Θέλεις ν' ἀφήτης τὴν ὑπηρεσίαν μου, εἶναι ἀληθινὸν, πλὴν μοῦ κρύπτεις τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν τῆς ἀναγωρήσεως.

— Βασιλεῦ, πίστευσε...

— Πιστεύω ὅτι βιλέπω, κύριε· βιλέπω ἄνδρα ἐνεργητικὸν, εὔρωστον, ἀγχίνουστατον, τὸν καλήτερον ἵσως στρατιωτικὸν τῆς Γαλλίας· τὰ δὲ πρόσοντα ταῦτα δὲν μὲ πείθουν κατ' οὐδένα τρόπον ὅτι ἔχεις ἀνάγκην ἀναπάυσεως.

— Α! βασιλεῦ, εἶπε μὲς πικρίαν ὁ ὑπολοχαγὸς, πόσα ἐγκώμια! Μὲ κάμνεις, τῇ ἀληθείᾳ, νὰ ἐντραπῶ, Μεγαλειότατε! ἐνεργητικὸς, εὔρωστος, ἀγχίνους, ἄνδρεῖος, δικαίωτος στρατιώτης τοῦ στρατοῦ! Πλὴν, βασιλεῦ, μεγαλύνεις τὰ μικρά μου προτερήματα εἰς τοιούτον τρόπον, ώστε, δον καλὴν ἰδέαν καὶ ἀν ἔχω περὶ ἐμοῦ, δὲν γνωρίζω πλέον, μὰ τὴν ἀληθείαν, τὸν ἑαυτόν μου. Ἀν ἦρουν τόσον μάταιος, ώστε νὰ πιστεύσου τὸ ἡμίσιο μόνον τῶν λόγων τῆς Μεγαλειότητός Σου, θὰ ἐνόμιζα τὸν ἑαυτόν μου ἀνθρώπον ἀναγκαῖον, καὶ πολύτιμον. Ήταν ἔλεγα ὅτι ὑπηρέτης, ἔχων τοσαῦτα λαμπρότατα προτερήματα, εἶναι θησαυρὸς ἀνεκτίμητος. Άλλα, βασιλεῦ, δῆλην μου τὴν ζωὴν, χρεωστῶ νὰ τὸ εἶπῶ, ἐκτὸς σήμερον μόνον, ἔξετιμήθην, κατὰ τὴν ἰδέαν μου, πολὺ κατώτερα παρ' ὅσον ἔξιζα. Τὸ ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν, ή Μεγαλειότητός Σου μεγαλύνεις τὴν ἀξίαν μου.

Ο βασιλεὺς ἐζάρωσε τὰ ὄφρύδια, διότι ἔβλεπεν εἰρωνείαν προσμειδιῶσαν πικρῶς εἰς τὸ βάθος τῶν λόγων τοῦ αξιωματικοῦ.

— Άς ίδοιμεν, κύριε, εἶπεν· άς ἔξετάσωμεν τὸ πρᾶγμα εἰλικρινῶς. Μήπως δὲν σοῦ ἀρέσει ἡ ὑπηρεσία μου; λέγε. Εἴλα, δὲν χρειάζονται κλωθογυρίσματα, ἀποκρίσου τολμηρῶς, εἰλικρινῶς. Τὸ θέλω.

Ο αξιωματικὸς, δοτὶς πρὸς ὅλην τῶν στιγμῶν ἐγύριζε μὲ πολλὴν ἀμυγχάναν τὸν πιλόν του εἰς τὰς κείριας, ἔστικωσε τὴν κεφαλὴν ταῦτα ἀκούσας.

— Ο! βασιλεῦ, εἶπε, τώρα ναι, μ' εὐκολύνεις ὄπωσοῦν εἰς τὰς ἀποκρίσεις μου. Εἰς ἐρώτησην γινομένην μὲ τόσην εἰλικρίνειαν, θ' ἀποκριθῶ καὶ ἔγω εἰλικρινῶς. Τὸ νὰ λέγηρ κάνεις τὴν ἀληθείαν εἶναι πρᾶγμα καλὸν, τόσον διὰ τὴν εὐχαριστησιν τὴν ὄποιαν αἰσθάνεται ἀνακουφίζων τὴν καρδίαν του, καθὼς καὶ διὰ τὴν σπανιότητα τοῦ πράγματος. Θὰ εἶπω λοιπὸν τὴν ἀληθείαν εἰς τὸν βασιλέα μου, ἔξορκίζων αὐτὸν ὅμως νὰ συγχωρήσῃ τὴν παρρήσιαν γηραιοῦ στρατιώτου.

Ο λουδοβίκιος ἐκύτταξε τὸν αξιωματικὸν του μὲ ζωῆραν ἀντοχήιν, φανερωθεῖσαν διὰ τῆς ταραχῆς τοῦ νεύματός του.

— Καλὰ λοιπόν! λέγε, τοῦ εἶπε· διότι εἴμαι ἀνυπόμονος ν' ἀκούσω τὰς ἀληθείας ὅσας ἔχεις νὰ μοῦ εἶπῃς,

Ο αξιωματικὸς ἔρριψεν εἰς τράπεζάν τινα τὸν πιλόν του, καὶ τὸ πρόσωπόν του, τὸ πάντας νοῆμον καὶ πολεμικὸν, ἔλαβε διαιμιᾶς παράδοξον χαροκτῆρα μεγαλείου καὶ ἐπισημότητος.

— Μεγαλειότατε, εἶπε, παραιτοῦμαι τῆς ὑπηρεσίας τοῦ βασιλέως, διότι εἴμαι δυσαρεστημένος. Ο δοῦλος, τὴν σήμερον, ἥμπορει νὰ πλησιάσῃ μὲ σέβας τὸν κύριόν του καθὼς ἔγω, νὰ τοῦ δώσῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας του, νὰ τοῦ ἐπιστρέψῃ τὰ ἐργαλεῖα, νὰ τοῦ παρουσιάσῃ λογαριασμὸν διὰ τὰ ἐπιστευθέντα εἰς αὐτὸν κεφάλαια καὶ νὰ τοῦ εἰπῃ· Κύριε, τὸ ἡμεροδούλιον ἐτελείωσε, πλήρωσέ με, σὲ παρακαλῶ, καὶ ἔχεις ὑγείαν.

— Κύριε, κύριε, ἐφώναξεν ὁ βασιλεὺς, ἀπὸ τὴν ὄργην κατακόκκινος.

— Α! βασιλεῦ, ἀπεκρίθη ὁ αξιωματικὸς κάμψας ὀλίγον τὸ γόνυ, ποτὲ ὑπηρέτης δὲν ὑπῆρξεν εὐλαβέστερος παρότι εἴμαι ἔγω ἔμπροσθεν τῆς Μεγαλειότητός Σου· μ' ἐπρόσταξες ὅμως νὰ εἰπῶ τὴν ἀληθείαν. Άφου λοιπὸν ἀρχισα νὰ τὴν εἰπῶ, πρέπει νὰ τελειώσω, καὶ ἀν ἀκούη μὲ διατάξης νὰ σιωπήσω.

Τόσην ἀπόφασις εφανερόνετο εἰς τοὺς συνεσταλμένους μυῶντας τοῦ προσώπου τοῦ αξιωματικοῦ, ὡς ὁ ΙΔ' λουδοβίκιος δὲν ἔλαβεν ἀνάγκην νὰ τοῦ εἰπῇ ν' ἀκολουθήσῃ· ἱκανούθησε λοιπὸν, ἐνῷ ἡ βασιλεὺς τὸν ἐκύτταξε μὲ περιέργειαν καὶ θαυμασμὸν συγχρόνως.

— Εἶναι, βασιλεῦ, σχεδὸν τριάκοντα πέντε ἔτη, καθὼς πρὸς ὅλην ἔλεγα, ἀφοῦ ὑπηρετῶ τὸν βασιλικὸν οἰκὸν τῆς Γαλλίας· ὅλιγοι ἀνθρώποι ἔμεταχειρίσθησαν τόσα ξέφρος ὅσα ἔγδι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταῦτην, καὶ τὰ ξέφρη περὶ τῶν ὄποιων λαλῶ ξέσαν ξέφρη καλὰ, βασιλεῦ. Παιδίον ξέμουν, καὶ τίποτε ἀλλοδεν ἔγνωσις παρὰ τὴν τόλμην, δταν ὁ βασιλεὺς ὁ πατήρ σου μ' ἐμάντευσεν ὡς ἄνδρα. Ήμουν ἀνήρ, βασιλεῦ, δταν ὁ καρδινάλιος Ρίσελιώ, δστις ἥτον ἐμπειρός περὶ τὰ τοιαῦτα, μ' ἐμάντευσεν ὡς ἔχθρον. Βασιλεῦ, τὴν ισορίαν τῆς ἔχθρας ταῦτης τοῦ μύρμηκος καὶ τοῦ λέοντος ἥμπορεις νὰ τὴν ἀναγνώσῃς, ἀπὸ τὸν πρῶτον ἔως τὸν τελευταῖον στίχον της, εἰςτὰ μυσικὰ ἀρχεῖα τῆς οἰκογενείας σου. Αν σοῦ ἔλθῃ ποτὲ ἐπιθυμία, βασιλεῦ, κάμετο· ή ιστορία αὕτη ἀξίει τὸν κόπον τῆς ἀναγνώσεως, σοῦ τὸ λέγω ἔγω. Εἴκετο θ' ἀναγνώσῃς ὅτι ὁ λέων κοπιασμένος, κουρσαμένος, λειχομανῶν, ἔγιτησε τέλος πάντων συγχώρησιν, καὶ πρέπει νὰ τοῦ ἀποδώσωμεν αὐτὴν τὴν δικαιοσύνην, ἐσυγχώρησε καὶ αὐτός. Ο! ἥτον ὡραῖος ἔκεινος ὁ καιρός, βασιλεῦ, πλήρης πολέμων, καθὼς ἔποιητα τοῦ Τάσσου ἥτον ἀριστού! Τὰ θαυματα τοῦ καιροῦ ἔκεινου, τὰ ὄποια ὁ ἐδίκος μας δυσκολεύεται νὰ πιστεύῃ, ήσαν διήμετς παιγνίδια· Πέντε ὀλόκληρηα ἔτη ημουν καθ' ἥμέραν ξέφρως, καθὼς μοῦ τὸ εἶπαν τούλαχιστον ἐπίσημα τινα ὑποκείμενα· καὶ εἴναι πολὺ, πίστευσέ με, βασιλεῦ, εἴναι πολὺ πελάγμα ὁ ἥρωισμὸς πέντε ἔτῶν! Εν τούτοις πιστεύω ὅτι μοῦ εἶπαν οἱ ἀνθρώποι αὐτοὶ, διότι ἥσαν καλοὶ ἐκτιμηταί. Ωνομάζοντο κύριος Ρίσελιώ, κύριος Βώκιναρ, κύριος Βωφόρ, κύριος Ρέτζ, διοικερός ἔκεινος ἀνθρώπος τῶν ὀχλαγωγικῶν πολέμων! τέλος πάντων, δι βασιλεὺς λουδοβίκιος ὁ

ΙΓ', καὶ ἀκόμη ἡ βασιλεῖσσα, ἡ σεβαστὴ μήτηρ σου, σύνην, καὶ ἡ ἀπαίτησίς σου, ἃν καὶ γενομένη στρατιωτικῆς, δὲν μὲ δυσαρεστεῖ.

χαριστῷ! δὲν ἵξεύρω πλέον διὰ ποίαν ὑπηρεσίαν τὴν ὄποιαν ηὐτύχησα νὰ τῆς κάμω. Συγχώρσε με, τὴν Μεγαλειότητα σου, ἔγῳ δὲν ἀπαιτῶ πλέον βασιλεῦ, ὅτι ὄμιλω μὲ τόλμην ἀλλ' ὅσα σου διηγοῦμαι, καθὼς ἔλαβα ἥδη τὴν τιμὴν νὰ τὸ εἰπὼν εἰς τὴν Μεγαλειότητά σου, εἶναι ιστορία.

Ο βασιλεὺς ἐδάγκασε τὰ χείλη του καὶ ἐκάθισε βιαίως εἰς ἕν τῶν θρονίων.

— Εὐνοχῶ τὴν Μεγαλειότητά σου, εἴπεν ὁ ὑπολοχαγός. Αἴ! βασιλεῦ, ίδού τι πρᾶγμα εἶναι ἡ ἀλήθευτα! τραχεῖα σύντροφος καὶ ἀκανθώδης· ὅποιον ἐγγίζῃ τὸν πληγόνει, καὶ κάποτε μάλιστα καὶ ὅποιον τὴν λέγει.

— Οχ!, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, σ' ἐπροσκάλεσα νὰ λαλήσῃς, λάλησε λοιπόν.

— Μετὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ καρδιναλίου, ἥθινε ἡ ὑπηρεσία, βασιλεῦ, τῆς ἀντιβασιλείας· ἐπολέμησα καλὰ ἀκόμη καὶ εἰς τὴν Σφεδόνην ὄλιγάτερον καλὰ μολαταῦτα ἀπὸ τὴν πρώτην φοράν· διότι οἱ ἀνθρώποι ἄρχιζαν νὰ γίνωνται μικρότεροι κατὰ τὸ ἀνάστημα. Ὁλήγησα ἐν τούτοις τοὺς δορυφόρους τῆς Μεγαλειότητός σου εἰς μερικὰς δυσκόλους περιστάσεις, πρᾶγμα σύνθετος καὶ τότε εἰς τὸ σῶμά μας. Ήτον ὠραία τότε ἡ τύχη μου! ἦμουν ὁ εὐνοούμενος τοῦ κυρίου Μαζαρίνου. — Ἐπολοχαγή, ἐδῶ! ὑπολοχαγὴ ἐκεῖ! ὑπολοχαγὴ δεξεῖ! ὑπολοχαγὴ ἀριστερά! δὲν ἐγίνετο κτύπημα θανατηφόρον εἰς τὴν Γαλλίαν, τοῦ ὄποιου τὴν ἐκτέλεσιν δὲν ἐπεφορτίζετο ὁ ταπεινότατος δοῦλός σου· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ κύριος καρδινάλιος· μ' ἔστειλεν εἰς τὴν Αγγλίαν διὰ λογαριασμὸν τοῦ κυρίου Κρόμβελ. Καὶ ὁ κύριος αὐτὸς δὲν ἤτον καθόλου τρυφερός, σου τὸ ἐργαστήριον, βασιλεῦ! ἔλαβα τὴν τιμὴν νὰ τὸν γνωρίσω, καὶ ἡμιπόρεσα νὰ τὸν ἔκτιμήσω. Μοῦ εἶχαν ὑποσχεθῆ πολλὰ εἰς τὴν ἀποστολὴν ἑκείνην, καὶ, ἐπειδὴ ἔκαμα περισσότερα παρ' ὅσα μοῦ εἴπαν νὰ κάμω, ἀντημείφθην γενναίως, διότι μὲ διώρισαν τέλος πάντων λοχαγὸν τῶν δορυφόρων, εἰς τὴν θέσιν δηλαδὴ τὴν πλέον ἀξιοζήλευτον τῆς αὐλῆς, ητοις εἶναι ἀνωτέρα καὶ αὐτῶν τῶν στραταρχῶν τῆς Γαλλίας· καὶ δικαίως, διότι ὅστις λέγει λοχαγὸν τῶν δορυφόρων, λέγει ἄνθος τοῦ στρατιώτου καὶ βασιλέα τῶν ἀνδρείων!

— Λοχαγὸν, κύριε; ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, κάμνεις λάθος· ὑπολοχαγὸν θέλεις νὰ εἰπῆς.

— Οχ!, Μεγαλειότατε, δὲν κάμνω ποτὲ λάθος· καὶ τὸ γνωρίζω ἔγῳ καλύτερα. Ο κύριος Μαζαρίνος μοῦ ἔδωκε τὸ διπλωματικό.

— Καὶ λοιπόν;

— Ἀλλ' ὁ κύριος Μαζαρίνος, τὸ ἵξεύρεις καλύτερα παντὸς ἄλλου, δὲν δίδει συχνά, καὶ κάποτε μάλιστα λαμβάνει ὀπίσω ὅτι δίδει μοῦ τὸ ἐπήρημα λοιπὸν ὅταν ἔγινεν ἡ εἰρήνη, καὶ δὲν εἶχε πλέον ἀνάγκην ἀπὸ ἐμὲ. Βέβαια δὲν ἦμουν ἀξιος ἔγῳ ν' ἀντικαταστήσω τὸν ἀειμνηστὸν κύριον Τρεβίλ, ἀλλὰ τέλος πάντων μοῦ τὸ ὑπεσχέθησαν, μοῦ τὸ ἔδωκαν, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ ἀκινώσουν.

— Αὐτὸς λοιπὸν πὲ δυσαρεστεῖ, κύριε; Πολὺ καὶ! θὰ λάθω πληροφορίας· ἔγῳ ἀγαπῶ τὴν δικαιο-

τιωτικῶς, δὲν μὲ δυσαρεστεῖ.

— Ο! βασιλεῦ, εἴπεν ὁ ἀξιωματικός, κακὰ μὲ ἐνόησεν ἡ Μεγαλειότητος σου, ἔγῳ δὲν ἀπαιτῶ πλέον τίποτε τώρα.

— Εἶσαι ὑπὲρ τὸ δέον διακριτικός, κύριε, ἀλλὰ φροντίζω ἔγῳ διὰ τὰς ὑποθέσεις σου, καὶ ἀργότερα

— Ο! βασιλεῦ, ποιαλέξις! Ἀργύτερα! Ιδού τριάκοντα δύλα ἔτη ζῶ μὲ τὴν καλοκαγάθον ταύτην λέξιν, τὴν ὄποιαν τόσα μεγάλα ὑποκείμενα ἐπρόφεραν, καὶ προφέρει σήμερον καὶ τὸ στόμα σου. Ἀργύτερα! Ιδού πῶς ἔλαβα εἴκοσι πληγάς, καὶ πῶς ἔρθησα εἰς τὸ πεντηκοστόν μου τέταρτον ἔτος, χωρὶς νὰ ἔχω ποτὲ χρυσοῦν λουτρίγγιον εἰς τὸν κόλπον μου, καὶ χωρὶς νὰ εἴρω ποτὲ προστάτην εἰς τὸν δρόμον μου, ἔγῳ δόστις ἐπροστάτευσα τόσους ἄλλους! διὰ τοῦτο ἀλλάζω τύπον, βασιλεῦ, καὶ ὅταν μοῦ λέγουν Ἀργύτερα, ἔγῳ ἀποκρίνομαι· Τάρα εἰδύτης. Τὴν ἀνάπαυσίν μου ζητῶ, βασιλεῦ. Ήμπορεῖ ἀξιόλογα νὰ μοῦ δοθῇ, διότι δὲν βλάπτει κανένα.

— Δὲν ἐπερίμενα τουάυτην γλώσσαν, κύριε, καὶ μάλιστα ἐκ μέρους ἀνδρὸς δόστις ἔζησε πάντοτε πλησίον τῶν μεγάλων. Απομονεῖς δότι ὄμιλες πρὸς τὸν βασιλέα, πρὸς ἄνδρα εὐγενῆ τέλος πάντων, οίκογνειας ἐπίσης καλῆς ὡς τὴν ἐδικήν σου, ὑποθέτω, καὶ ὅταν ἔγῳ λέγω ἀργύτερα, λέγω ἀλήθειαν.

— Δὲν ἀμφιβάλλω, βασιλεῦ· πλὴν ίδού τὸ τέλος τῆς τρομερῆς ταύτης ἀληθείας τὴν ὄποιαν είχα νὰ σου εἰπὼν· ἀν ἔθεπα εἰς ταύτην τὴν τράπεζαν τὴν ῥάβδον τοῦ στρατάρχου, τὸ ξίφος τοῦ ἀρχιερατήγου, τὸ στέμμα τῆς Πολωνίας, ἀντὶ τοῦ ἀργύτερα, σου ὄμιλον, βασιλεῦ, θὰ ἔλεγα καὶ πάλιν τώρα εὐθύς· οὐ! συρπάθησέ με, βασιλεῦ, ἔγῳ είμαι ἀπὸ τὸν τόπον τοῦ πάππου σου Ἐρρίκου τοῦ Δ', δὲν τὰ λέγω συγχά, ἀλλ' ὅταν τὰ λέγω, τὰ λέγω δλα.

— Όλύγον φαίνεται ἐλπίζεις, κύριε, εἰς τὸ μέλλον τῆς βασιλείας μου, εἴπε μὲ ὑπερηφάνειαν ὁ Λουδοβίκος.

— Λήθη, λήθη πανταχοῦ! ἐφώναξε μὲ εὐγένειαν ὁ ἀξιωματικός· ὁ κύριος ἐλκησμόνησε τὸν ὑπηρέτην του, καὶ ίδού ὁ ὑπηρέτης ἀναγκάζεται νὰ λησμονήσῃ τὸν κύριον του. Ζῶ εἰς καιρὸν δυστυχῆ, βασιλεῦ! βλέπω τὴν νεολαίαν πλήρη ἀλιμίας καὶ φόου, τὴν βλέπω δειλὴν καὶ ἀπογυμνωμένην, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ἔμαι πλουσία καὶ δυνατή· Ανοίγω χθὲς τὸ ἐσπέρας, παραδείγματος χάριν, τὴν θύραν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας εἰς τὸν βασιλέα τῆς Αγγλίας, τοῦ ὄποιου ὁ ταπεινός ἔγῳ ὀλίγον ἔλειψε νὰ σώσω τὸν πατέρα, ἀν ὁ Θεός δὲν ἐφανερόνετο ἐναντίος μου, ὁ Θεός δόστις ἐνέπνευς τὸν ἐκλεκτὸν του Κρόμβελ! Ανοίγω, λέγω, τὴν θύραν ταύτην, δηλαδὴ τὸ παλάτιον ἀδελφοῦ πρὸς ἀδελφὸν, καὶ βλέπω — ἀκουσε, βασιλεῦ, τοῦτο μοῦ σπαράττει τὴν καρδίαν! — καὶ βλέπω τὸν ὑπουργὸν τοῦ βασιλέως τούτου ὁ ἀπόβαλλη τὸν ἔξοριστον καὶ γὰ ταπεινόρη τὸν κύριον του, καταδικάζων βασιλέα ἀλλον, ὄμιλον του· τέλος πάντων, βλέπω τὸν βασιλέα μου, δόστις εἶναι νέος ὥραίος, ἀνδρείος, καὶ ἔχει τὸν τόλμην εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὴν ἀστραπὴν εἰς τὸν ὄφελαλμον, τὸν βλέπω τρέμοντα ἐγώπιον ιερέων, δόσις

γελᾶ δι' αὐτὸν ὑπίσω τῶν παραπετασμάτων τῆς παστάδος του, ὅπου χωνεύει ἐντὸς τῆς κλίνης του ὅλον τὸν χρυσὸν τῆς Γαλλίας, τὸν ὁποῖον θάπτει μετὰ ταῦτα εἰς ἄγνωστα κιβώτια. Ναὶ, καταλαμβάνω τὸ βλέμμασου, βασιλεῦ. Γίνομαι τολμηρὸς μέχρι παραφροσύνης πλὴν τί θέλεις! εἴμαι γέρον, καὶ λέγω πρὸς σὲ, τὸν βασιλέα μου, πράγματα τὰ ὅποια θὰ ἔμβαλζα εἰς τὸν λαμπὸν ἐκείνου ὅστις θὰ τὰ ἐπρόφερεν ἔμπροσθέν μου. Τέλος πάντων, μ' ἐπρόσταξες νὰ ἀδειάσω ἔμπροσθέν σου τὸ βάθος τῆς καρδίας μου, βασιλεῦ, καὶ χύνω εἰς τοὺς πόδας τῆς Μεγαλειότητός σου τὴν χολὴν ἕστην εὔνοιάς πρὸ τριάκοντα ἑτῶν, καθὼς θὰ ἔχουν καὶ τὸ αἷμά μου ἀνὴ Μεγαλειότητος σου μ' ἐπρόσταξες.

Ο βασιλεὺς, χωρὶς νὰ εἰπῇ λέξιν, ἐσφόγγισε τὰς σταγόνας τοῦ ψυχροῦ καὶ ἀφθόνου ἵδρωτος ὅστις ἔσταζεν ἀπὸ τὸ μέτωπόν του.

Η ἀκολουθήσατα τοὺς ὅρμητικούς τούτους λόγους στηρὴ τῆς σιωπῆς παρίσαντα καὶ διὰ τὸν λαλήσαντα καὶ διὰ τὸν ἀκούσαντα αἰδώνας μαρτυρίου.

— Κύριε, εἶπε τέλος πάντων ὁ βασιλεὺς, ἐπρόφερες τὴν λέξιν λίθῃ ἀυτὴν μόνην τὴν λέξιν ἡκουσα, καὶ εἰς αὐτὴν μόνην θάποκριθῶ. Ἄλλοι ήμποροῦν νὰ ἔναιε ἐπιλήσμονες, ἐγὼ δέ τοι ἀπόδειξις ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἡμέραν τινὰ ὀχλαγωγίας, ἡμέραν καθ' ἣν ὁ λαὸς μαινόμενος, μαινόμενος καὶ μουγκούζων ὡς ἐξηγριωμένη θάλασσα, εἰσέβαλεν εἰς τὸ παλάτιον ὅτι ἡμέραν τέλος πάντων καθ' ἣν ἔπροσποιόμουν ὅτι ἔκοψάμουν εἰς τὴν κλίνην μου, εἰς μόνος ἄνθρωπος μὲ τὸ ξίφος γυμνὸν, κρυπτόμενος ὅπισθεν αὐτῆς, ἔμεινεν ἀγρυπνῶν ἐπὶ τῆς ζωῆς μου, ἔτοιμος νὰ ἐκθέσῃ τὴν ἐδίκην του ὑπὲρ ἐμοῦ, καθὼς τὴν εἶχεν ἐκθέσει ἀπειράκις ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας μου. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ἡρώτησα τότε τὸ ὄνομα, δὲν ὠνομάζετο κύριος Ἀρτανιάν; λέγε, κύριε.

— Η Μεγαλειότητος σου ἔχει καλὸν μνημονικὸν, ἀπεκρίθη ψυχρὰ ὁ ἀξιωματικός.

— Βλέπεις τότε, κύριε, ἡκολούθησεν ὁ βασιλεὺς, δὲν ἔχω τοιοῦτο μνημονικὸν τῆς νηπιακῆς μου ἡλικίας, ὅποιον ἡμπορῶ νὰ ἔχω εἰς τοὺς ἀνδρικούς μου χρόνους.

— Ο θεὸς ἐπροίκισε πλούσια τὴν Μεγαλειότητά σου, εἶπεν ὁ ἀξιωματικὸς μὲ τὸν αὐτὸν τὸν.

— Αἱ ἴδοιμεν, κύριε Ἀρτανιάν, ἡκολούθησεν ὁ Λουδοβίκος μὲ πυρετώδη ταρσοχήτη, δὲν θὰ ἥσαι τόσον ὑπομονητικὸς καθὼς ἐγώ; Δὲν θὰ κάμης ὅτι κάμνω ἐγώ; Αἱ ἴδοιμεν.

— Καὶ τί κάμνεις, βασιλεῦ;

— Περιμένω.

— Η Μεγαλειότητος σου ἡμπορεῖς νὰ περιμένῃς, διότι εἰσαι νέος· ἀλλ' ἐγώ, βασιλεῦ, δὲν ἔχω τὸν καρόν νὰ περιμείνω. Τὸ γῆρας κρούει τὴν θύραν μου, καὶ ὁ θάνατος τὸ ἀκολουθεῖ, κυντάζων ἔως τὸ βάθος τῆς οἰκίας μου. Η Μεγαλειότητος σου τώρα ἐμβαίνεις εἰς τὴν ζωὴν· εἰσαι πλήρης ἐπίδειος καὶ εὐδαιμονίας μελλουστής· ἀλλ' ἐγώ, βασιλεῦ, ἐγώ εἴμαι εἰς τὴν ἄλλην τοῦ ὄριζοντος, καὶ εὐρισκόμεθα τόσον μακρὰν ἀλληλῶν, ὡστε δὲν θὰ ἔχω ποτὲ τὸν καιρὸν νὰ σὲ περιμείνω νὰ ἔλθης εἰς ἐμέ.

Ο Λουδοβίκος περιῆλθε τὸν κοιτῶνα, σφραγίζοντας

πάντοτε τὸν ἰδρῶτα ἐκεῖνον ὅστις θὰ ἐτρύμαζε πολὺ τοὺς ιατροὺς, ἀνὶ οἱ ιατροὶ ἐτύχαινε νὰ ἴδοιν τὸν βασιλέα εἰς τοιάστην κατάστασιν.

— Πολὺ καλά, κύριε, εἶπε τότε ὁ ΙΙ^{ος} Λουδοβίκος μὲ βραχεῖαν φωνήν ἐπιθυμεῖς τὴν ἀφεσίνους; Θὰ τὴν λάβης. Μοῦ προσφέρεις τὴν παρατήσιν σου ἀπὸ τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπολοχαγοῦ τῶν δορυφόρων;

— Τὴν ἐναποθέτω ταπεινότατα εἰς τοὺς πόδας τῆς Μεγαλειότητός σου, βασιλεῦ.

— Φθάνει, Θὰ παραγγείλω νὰ διαταχθῇ ἡ σύνταξίς σου.

— Θὰ ἥματ απειράκις ὑπόχρεως εἰς τὴν Μεγαλειότητά σου.

— Κύριε, εἶπεν ἀκόμη ὁ βασιλεὺς, βιάζων πολὺ τὸν ἔχυτόν του, πιστεύω ὅτι χάνεις καλὸν κύριον.

— Καὶ ἐγὼ εἴμαι βέβαιος, βασιλεῦ.

— Θὰ εὕρης ποτὲ ἄλλον παρόμοιον;

— Ο! βασιλεῦ, τέλευτα πολὺ καλὰ ὅτι η Μεγαλειότητος σου εἰσαι μοναδικὸς εἰς τὸν κόσμον. διὰ τοῦτο δὲν θὰ ὑπηρετήσω πλέον κάνενα τῶν βασιλέων τῆς γῆς, καὶ δὲν θὰ ἔχω ἄλλον κύριον παρὰ τὸν ἔχυτόν μου.

— Μοῦ τὸ λέγεις;

— Τὸ ὄμνύν εἰς τὴν Μεγαλειότητά σου.

— Κρατῶ τὸν λόγον σου τοῦτον, κύριε.

Ο Ἀρτανιάν ἐπροσκύνησε.

— Καὶ ἡξεύρεις ὅτι ἔχω καλὸν μνημονικὸν, τηολούθησεν ὁ βασιλεὺς.

— Ναὶ, βασιλεῦ· καὶ μολαταῦτα ἐπιθυμῶ, τὴν ὥραν ταύτην, τὸ μνημονικὸν αὐτὸν νὰ ἔλειπεν ἀπὸ τὴν Μεγαλειότητά σου, ώστε νὰ λησμονήσῃς τὰς ἐλεεινότητας ὅσας ἡναγκάσθην νὰ ἐκθέσω ἔμπροσθεν τῶν ὄφθαλμῶν σου. Η Μεγαλειότητος σου εἶσαι τόσον ὑπεράνω τῶν πτωχῶν καὶ τῶν μικρῶν, ώστε τὸ ἐπλίζω.

— Ή μεγαλειότης μου, κύριε, θὰ κάμη καθὼς ὁ ἥλιος, ὅσις βλέπει τὰ πάντα, μεγάλους καὶ μικρούς, πλουσίους καὶ δυστυχεῖς, καὶ δίδει εἰς τούτους τὴν λάμψιν, εἰς ἐκείνους τὴν θερμότητα, καὶ εἰς δόλους τὴν ζωὴν. Γίγαντε, κύριε Ἀρτανιάν ὑγίαινε, εἶσαι ἐλεύθερος.

Καὶ ὁ βασιλεὺς, μὲ λυγμὸν βραχὺν ὅστις ἐχάθη εἰς τὸν λάρυγγά του, ἐπέρασε ταχέως εἰς τὸ πλησιόν. δωμάτιον.

Ο Ἀρτανιάν ἔλαβε τὸν πέλον του ἀπὸ τὴν τράπεζαν εἰς τὴν δωμάτιον τὸν εἰχε βίψει, καὶ ἐξῆλθε.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Αὐγούστου.

Οταν, πρὸ τρισχιλίων σχεδόν ἐτῶν, πρῶτος τῶν ἀνθρώπων, ὁ Πτολεμαῖος ἔγραψεν "Εργα καὶ Ημέραις, πῆγετο νὰ μὴν ἵπο γεγεννημένος κατὰ τὸ πεμπτὸν ἑκέντονος, τὸ σιδηρεον, ἀλλ' ἡ πρότερον θάπαθάνη ἡ ἐπείτα νὰ γεννηθῇ ... Τοσαύτης ἔγεμε πικρίας ἡ καρδία τοῦ ποιητοῦ διὰ τὰς κακίας καὶ τὴν διαφοράν τῶν νεογνῶν εἰσέτι κοινωνιῶν τῆς ἐποχῆς του,